

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

XI

Rønne

kommunale skolevæsen

Skoleåret 1971-72

Beretning

om

Rønne kommunale skolevæsen

for skoleåret

1. august 1971 til 31. juli 1972

Redigeret af Sv. Rassing,
skoledirektør

Indholdsfortegnelse.

	Side
Børnefilmklub	31
Børnetandplejen	39
Bygninger	9
Dagbøger, Fra skolernes	19
Eksaminer og prøver	32
Elevforsømmelser	11
Elevtal	8, 10, 11
Erhvervspraktik	28
Ferieplan	47
Fritidsundervisning	41
Legater	36
Legemsøvelser, mærker og konkurrencer	29
Lærerpersonalet	12, 15
Lærerpersonalets videreuddannelse	12
Normering af lærerstillinger	14
Oprykning	35
Regnskaber	47, 48
Sang- og musikundervisning, Den frivillige	31
Skolebibliotekerne	31
Skolepsykologiske arbejde, Det	25
Skoleskak	30
Skolesundhedsplejen	37
Tilsynsmyndigheder og ledelse	5
Ungdomsskolen	41
Ungdomsskoleklubben	43
Voksenundervisningen	44

Skolevæsenets tilsyn, ledelse m. v.

(fra august 1972)

Skolekommissionen.

Overpostbud Knud Jeppsen, Vinkelvej 6, formand.
Lods Alf Rønne, Tjørnevej 8.
Snedkermester Chr. Lund, Østerled 20.
Mekaniker Verner Landin, Møllegade 84.
Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.
Gårdejer Knud Munk, Fynegård.
Gårdejer J. A. Marker, Smørjeppegård.
Bankkasserer Bent Nielsen, Smedegårdsvej 53.
Fru Edith Olsen, Byledsgade 40.
Repræsentant Alvin Jensen, Stengade 13.
Erhvervsleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8-I-th.

Udvalget for skole, idræt m. v.

Overpostbud Knud Jeppsen, Vinkelvej 6, formand.
Lods Alf Rønne, Tjørnevej 8.
Mekaniker Verner Landin, Møllegade 84.
Filialbestyrer Johs. Krog-Møller, Sejersvej 5.
Bogholder Johanne Weyhe, St. Torvegade 14-II.

Skolebiblioteksudvalg.

Overpostbud Knud Jeppsen, Vinkelvej 6, formand.
Borgmester Aage Kjølner, Bækken 12.
Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.
Bankkasserer Bent Nielsen, Smedegårdsvej 53.
Skoledirektør Sv. Rassing, Smallesund 92.
Overlærer Else Guldhammer Schmidt, Heimdalsvej 8.
Skolebiblioteks konsulent Else Marie Ilsøe, Sveasvej 38.
Lærer Niels Aakerlund, Kanegårdsvej 23.
Overlærer K. Friberg, Svanekevej 65.
Lærer K. Dalsjø, St. Torvegade 113.
Overbibliotekar H. C. Larsen, Svanekevej 62.
Børnebibliotekar Kirsten Larsen, Svanekevej 62.

Skolenævn, Knudske skole.

Gårdejer Knud Munk, Fynegård.
Soldaterhjembestyrer Vilmer Madsen, Soldaterhjemmet.
Gårdejer Jens Anker Marker, Smørjeppegård, formand.

Skolenævn, Søndermarksskolen.

Bygningsformand G. Federau, Haslevej 108.
Ekspeditør K. G. Staffensen, Asavej 10.
Bankkasserer Bent Nielsen, Smedegårdsvej 53, formand.

Skolenævn, Østre skole.

Snedkermester Chr. Lund, Østerled 20.
Repræsentant Alvin Jensen, Stengade 13, formand.
Kontorpakmester Arne Hansen, Harbovej 8.
Fru Edith Olsen, Byledsgade 40.
Mejeriarbejder Eigil Stender, Ægirsvej 1.

Skolenævn, Aavangsskolen.

Mekaniker Verner Landin, Møllegade 84.
 Erhvervsleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8-I-th., formand.
 Fru E. Bjørn, Nørreløkke 11.

Skolerne.

Knudsker skole: skoleinspektør Knud Andersen.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 36 11.
 Lærerværelset, tlf. 95 36 13.
 Søndermarksskolen: skoleinspektør B. Wagner.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 36 14.
 Viceinspektør: Kjeld Johansen.
 Lærerværelset, tlf. 95 36 16.
 Østre skole: skoleinspektør Gunnar Hansen.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 03 44.
 Viceinspektør: H. Christensen.
 Pædagogisk leder af hjælpeklasserne: fru H. Nisbeth.
 Lærerværelset, tlf. 95 21 18.
 Åvangsskolen: skoleinspektør Gustav Christensen.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 19 61.
 Viceinspektør: V. Klyver-Poulsen.
 Lærerværelset, tlf. 95 29 79.

Lærerrådets formænd:

Fælleslærerrådet: lærer K. Dalsjø.
 Knudsker skole: lærer J. Andersen.
 Søndermarksskolen: lærer J. Munch Hansen.
 Østre skole: lærer Ib Madsen.
 Åvangsskolen: lærer Karen Christensen.

Sekretærer:

Knudsker skole: fru Bitten Leth.
 Søndermarksskolen: fru Lizzy Jensen.
 Østre skole: fru Lis Jensen.
 Åvangsskolen: fru Jytte Andersen.

Skolebetjente:

Knudsker skole: Lars P. Dahl, tlf. 95 36 12.
 Søndermarksskolen: Børge Kofoed, tlf. 95 36 15.
 Østre skole: O. Aakjær, tlf. 95 02 31.
 Aavangsskolen: Svend Aa. Petersen, tlf. 95 19 94.

Skolevæsenets kontor.

Pistolstræde 17–19, tlf. 95 16 00.
 Skoledirektør Sv. Rassing.
 Træffetid hver skoledag 11–12 og efter aftale.
 Fuldmægtig E. Kampner.
 Kontortid 9–13, torsdag tillige 16–18, lørdag lukket.
 Kontorassistent Lise Vanmann.

Skolelæge.

Skolelæge fr. Grethe Neerborg Kjøller.
 Træffes normalt:
 Knudsker skole: 1. tirsdag i hver måned.
 Søndermarksskolen: 4. tirsdag i hver måned.

Østre skole: 1. og 3. fredag i måneden, tlf. 95 03 93, kl. 8–9.
 Aavangsskolen: 2. og 4. mandag i måneden, tlf. 95 19 61 kl. 8–9.

Sundhedsplejersker.

Knudsker sk. og Søndermarkssk.: fr. E. Bergmann, tlf. priv. 95 36 63, kl. 8–8.30.
 Østre skole: fr. E. M. Espersen, tlf. priv. 95 03 36, kl. 8–8.30.
 Aavangsskolen: fr. K. M. Clausen, tlf. priv. 95 18 72, kl. 8–8.30.

Skoletandklinik.

(tlf. 95 03 93)

Klinikchef: fru Birte Holm.
 Børnetandlæge fru Helle Pilegaard.
 Børnetandlæge Jørgen Pilegaard.
 Børnetandlæge K. Dyhrberg.
 Klinikassistent fru Grethe Andersson.
 Klinikassistent fru Grethe Thorsen.
 Klinikassistent fru Åse Stilling.
 Klinikassistent fru Bente Flensborg.
 Klinikassistent frk. Jane Svendsen.
 Klinikelev frk. Irene Pedersen.

Fritidskommission.

Mekaniker Verner Landin, Møllegade 84, formand.
 Overpustbud Knud Jeppsen, Vinkelvej 6.
 Snedkermester Chr. Lund, Østerled 20.
 Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.
 Gårdejer Knud Munk, Fyngård.
 Statseksam. ejendomsmægler Levy Spanner Hansen, Thorkildsvej 88.
 Overlærer E. Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8.
 Snedkersvend Henning Petersen, Gartnervangen 27.
 Erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8.
 Lods Alf Rønne, Tjørnevej 8.
 Arbejdsformidler Erik Mortensen, Zahrtmannsvej 87.

Ungdomsskolenævn:

Arbejdsformidler Erik Mortensen, Zahrtmannsvej 87.
 Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.
 Husholdningslærerinde Grethe Larsen, Asavej 18.
 Overlærer frk. E. Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8, formand.
 Stenhugger John Hansen, Ymi, Sursænkevej.

Fritidsnævn

Lagerforvalter Bent Jeppsen, Ægirsvej 6.
 Ejendomshdl. Levy Spanner Hansen, Thorkildsvej 88, formand.
 Erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8-I-th.
 Lærer N. Mogensen, Søbørgstræde 8.
 Postpakmester Arne Hansen, Harbovej 8.

Voksenundervisningsnævn.

Snedkersvend Henning Petersen, Gartnervangen 27, formand.
 Bagersvend Poul Jensen, Lillegade 9.
 Overlærer Else Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8.
 Fru Alice Christensen, Thorkildsvej 35.
 Arbejdsformidler Erik Mortensen, Zahrtmannsvej 87.

Leder af ungdomsskolen: Ungdomsskoleinspektør E. Christensen.
 Træffetid mandag–fredag 17.00–18.00 og 19.00–20.00, tlf. 95 36 58.

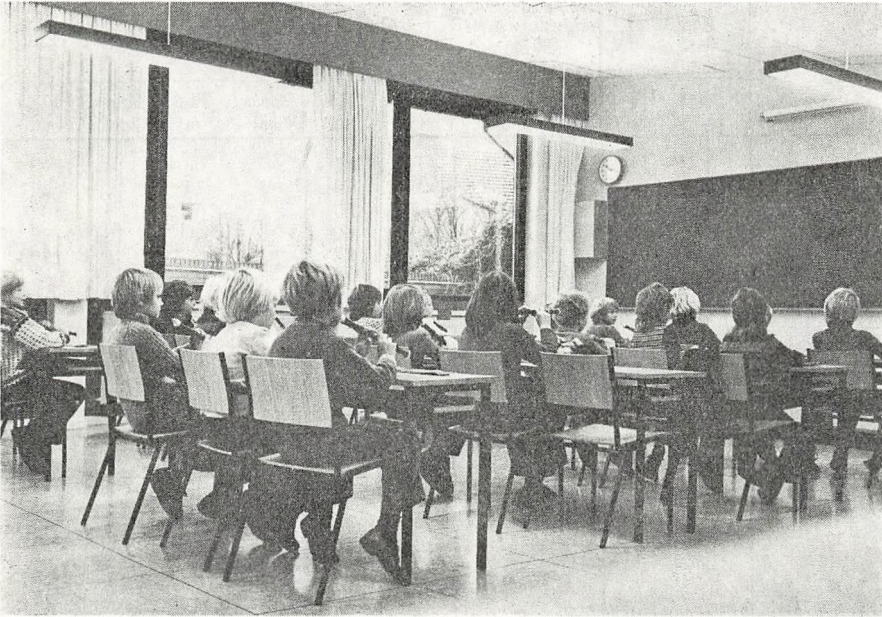
Øversigt over elevtallet i skolerne i Rønne pr. 1. sept. 1971.

	Fra Rønne kommune								Fra andre kommuner	I alt
	Under u-pligtig alder		I u-pligtig alder		Over u-pligtig alder		I alt			
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.		
Kommuneskoler:										
Knudsker skole ...	0	2	100	94	0	0	100	96	0	196
Sønderm.-skolen ..	0	0	131	115	49	58	180	173	2	355
Østre skole	1	0	215	287	135	98	381	385	8	774
Åvangsskolen	0	0	262	246	98	108	360	354	7	721
I alt	1	2	738	742	282	264	1021	1008	17	2046
Statsskolen	0	0	0	0	95	54	95	54	282	431
Rønne Privatskole ..	9	11	70	75	27	22	106	108	23	237
Externatskolen	0	0	7	2	0	2	7	4	31	42
Byens skoler i alt ..	10	13	815	819	404	342	1229	1174	353	2756

Bygninger

Østre skole.

Østre skoles sang- og musiklokale

I januar 1972 blev den nye salsal, beliggende i den vestre del af skolegården, færdig. Det er en stor fordel, at faget musik og sang herefter kan foregå under passende former til gavn for elevernes musikforståelse. I foråret 1972 påbegyndtes moderniseringen af 2. sal i den sydlige del af fløjen mod Pingels Allé. Det skabte en del uro i bygningen, men af hensyn til beskæftigelsessituationen accepterede lærerne de vanskeligheder, der dermed opstod for gennemførelsen af undervisningen, og ved sommerferiens slutning blev de to moderniserede klasseværelser taget i brug. Samtidig var der blevet indrettet toiletter på gangene, ligesom overflødig gangareal var blevet taget ind til to små grupperum, som kunne tages i brug i den daglige undervisning. Endelig blev det eksisterende TV- og filmslokale moderniseret, så brugen af dette var til mindre gene for undervisningen i de overliggende lokaler. Det er ikke lykkedes at få flyttet de to træpavilloner, som er tænkt benyttet til børnehaveklasser, fra den østlige del af skolegården, idet amter ikke har godkendt udbygningsplanerne for Rønne skolevæsen. Når den side af sagen er i orden, vil skolegårdene endeligt kunne indrettes i overensstemmelse med de foreliggende planer.

Avangsskolen.

Det meste af året har man arbejdet med projekteringen af en 3. fløj på hovedbygningen, også kaldet vestfløjen. Dette arbejde er nu så langt fremme, at licitationen kan ventes afholdt i løbet af efteråret, hvorefter byggeriet kan begyndes snarest muligt. Fløjen skal indeholde lokaler til ungdomsskolens klub i kælderetagen, skolebibliotek med birum i stueetagen, og faglokaler og normalklasselokaler på 1. sal og i tagetagen.

Eleverne.

Elevernes fordeling i klasserne den 1. september 1971.

Klassetrin	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt		
	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse kvot.
1. kl.	2	31	2	48	3	61	3	68	10	208	20,8
2. kl.	2	32	2	44	3	74	3	74	10	224	22,4
3. kl.	1	22	1	28	3	67	3	67	8	184	23,0
4. kl.	2	39	2	33	3	60	3	60	10	192	19,2
5. kl.	1	26	1	28	3	74	3	61	8	189	23,6
6. kl.	1	27	2	32	3	74	4	81	10	214	21,4
7. kl.	1	19	1	26	3	77	3	74	8	196	24,5
8. kl. almen linie ..			2	35	1	23	2	43	5	101	20,2
8. kl. teknisk linie..					1	20			1	20	20,0
9. kl. almen linie ..			1	18	1	20	2	36	4	74	18,5
9. kl. tek. lin.					1	22			1	22	22,0
10. kl. almen linie..					1	13	1	17	2	30	15,0
10. kl. alm.+tek. lin.					1	18			1	18	18,0
1. real			1	28	1	22	2	33	4	83	20,8
2. real			1	26	2	40	2	46	5	112	22,4
3. real					2	41	2	36	4	77	19,3
Læseklasse			1	9			2	25	3	34	11,3
1. hj.klasse					1	9			1	9	9,0
2. hj.klasse					1	9			1	9	9,0
4. hj.klasse					1	11			1	11	11,0
5.-6. hj.klasse					1	12			1	12	12,0
7. hj.klasse					1	10			1	10	10,0
8.-9. hj.klasse					1	8			1	8	8,0
10. hj.klasse					1	9			1	9	9,0
I alt	10	196	17	355	39	774	35	721	101	2046	

Elevernes fordeling på de forskellige skoleafdelinger 1. september 1971.

	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt	
	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever
1.-7. klasse	10	196	12	248	21	487	24	510	67	1441
8.-10. klasse			3	53	6	116	5	96	14	265
Realafdelingen			2	54	5	103	6	115	13	272
Hjælpeskolen					7	68			7	68
I alt	10	196	17	355	39	774	35	721	101	2046

Afgang og tilgang i skoleåret 1971/72.

	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt		Total
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	
Elevtal pr. 1/8 71 ..	100	96	180	175	391	388	363	363	1034	1022	2056
Afgang i skoleåret ..	5	6	8	5	14	18	17	18	44	47	91
Tilgang i skoleåret ..	2	2	7	6	8	8	12	6	29	22	51
Elevtal pr. 31/7 72	97	92	179	176	385	378	358	351	1019	997	2016
Afgang 31/7 72 ..	10	7	15	8	85	45	43	46	153	106	259
Tilgang 31/7 72* ..	17	13	40	23	59	46	51	44	167	126	293
Elevtal pr. 1/8 72 ..	104	98	204	191	359	379	366	349	1033	1017	2050
Heraf nyindskrevne i 1. klasse*	17	13	27	15	39	37	43	37	126	102	228

Elevernes forsømmelser i skoleåret 1. august 1971-31. juli 1972.

Antal forsømte dage.

	På grund af sygdom	Af anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt
Knudsker Skole	1066	223	0	1289
Søndermarksskolen	2040	500	3	2543
Østre Skole	5246	702	154	6102
Åvangsskolen	5235	815	166	6216
Tilsammen	13587	2210	323	16150

Forsømmelserne udgør i gennemsnit pr. elev følgende antal dage.

	På grund af sygdom	Af anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt
Knudsker Skole	5,44	1,14	0	6,58
Søndermarksskolen	5,75	1,40	0,01	7,16
Østre Skole	6,78	0,91	0,20	7,89
Åvangsskolen	7,26	1,13	0,23	8,62
Tilsammen	25,23	4,58	0,44	30,25

Lærerpersonalet

Forflytninger:

- 1/10 1971: lærer p. pr. I. Jacobsen til Roskilde kommune.
 1/5 1972: viceinspektør B. Juel Jensen til Åkirkeby kommune som ledende skoleinspektør.
 31/7 1972: lærer E. Hejøl til Tølløse kommune.
 lærer B. Hejøl til Tølløse kommune.
 lærer A. Baarstrøm til Skovbo kommune.
 lærer I. Baarstrøm til Skovbo kommune.
 lærer p. pr. L. Frank til Skolen på Sveasvej, Rønne.
 lærer H. Knudsen til Ribe kommune.
 lærer B. Madsen til Fjends kommune.
 lærer K. Toftegaard Nielsen til Herning kommune.
 lærer E. Clausen til Ribe kommune.

Ansættelse:

- 1/1 1972: lærer C. J. Pickel, Rønne, lærer p. prøve.
 1/7 1972: lærer K. Johansen, Hasle kommune, viceinspektør.
 1/8 1972: lærer E. Thomsen, Hjørring, lærer p. prøve.
 lærer S. Arendt, Harlev, lærer p. prøve.
 lærer B. Hartelius, Herstederne, fast ansat lærer.
 lærer K. Bjørnsen, Holbæk, lærer p. prøve.
 lærer St. Løfberg Larsen, Allerød kommune, fast ansat lærer.
 lærer N. Borg Johnsen, Holbæk, lærer p. prøve.
 lærer S. Lütken, Allinge-Gudhjem kommune, fast ansat lærer.
 lærer P. Lütken, Allinge-Gudhjem kommune, fast ansat lærer.
 lærer H. H. Holm, Vordingborg, lærer p. prøve.
 lærer J. K. Hansen, København, lærer p. prøve.
 lærer I. G. Nielsen, Esbjerg, lærer p. prøve.

Videreuddannelse.

Følgende lærere har deltaget i kursus:

- Fagligt-pædagogisk studium i engelsk (DLH): E. M. Jespersen.
 Årskursus I i engelsk, 2. år (DLH): B. Hejøl, M. Munch Hansen, G. Christensen.
 Årskursus i geografi (DLH): A. Baarstrøm, H. O. Sørensen, J. Frost, J. Østergaard Olesen, E. Clausen, M. E. Hansen.
 Fjernkursus i engelsk (DLH): E. Ravn, B. Krake.
 Fjernkursus i matematik (DLH): M. E. Hansen, P. Petersen.
 Årskursus: Alm. undervisningsproblemer (DLH): G. Andersen, P. Kragelund, A. Madsen, H. Nisbeth, L. Langberg, B. Vesløv, T. Vesløv, I. F. Andersen.
 Teaching Resources in Further Education (Det britt. undervisn.ministerium): P. Hviid.
 Kursus for engelsklærere (B. C. & D-E Selsk.): G. Christensen.
 Skolens undervisningsmidler (DLH): N. Aakerlund, H. Nisbeth, E. Marchman, E. M. Ilsøe, K. Christensen.
 Seminar for led. skolebibliotekarer (DLH): E. M. Ilsøe.
 Feriekursus i matematik (DLH): G. Andersen, K. Andersen, Boye Jørgensen, L. Langberg, P. Petersen, M. E. Hansen, K. Jensen.
 Kursus 3 mdr. i matematik (DLH): A. M. Bendixen.
 Matematik i 1. kl. (Gjell.): B. Kristiansen.

Seksualoplysning (DLH): K. Friberg, E. Hejøl, E. Marchman, L. Frank, T. Pors.
 Filmkundskab (DLH): P. Kragelund.
 EDB-skemalægning (KEC): B. Wagner, G. Christensen, H. Christensen.
 Legemsøvelser: Fysisk grundtræning, test-lederkursus, kursus i atletik, gymnastik-
 mærkeprøver: E. Birkebæk. – Gymnastik: E. Birkebæk, C. Ilsøe, J. Andersen. –
 Boldspil: P. Hviid. – Svømning: J. Andersen, J. Nielsen.
 Formning (DLH): G. Andersen, B. Hejøl, I. Müller.
 Trædrejning (D. sl.læ.sk.): B. Kristiansen.
 Keramik (Da. husfl.sk.): K. Juul.
 Sparekassernes kursus for pædagoger: P. Hviid.
 Børn og unge i udviklingslande (Da. UNIC.K.): P. Hviid.
 Kursus for instruktører i voksenpædagogik (DLH): P. Hviid.
 Kursus for skolekøkkenlærerinder (DLH): G. Larsen.
 Kursus i kuratorvirksomhed (Dir.f.fsk.): A. Jensen.
 Håndgerning (FDH): L. Krake.

Instruktioner, foredrag, kursus, arr. af Bornholms Lærerkreds.

- 27/8 71: Fysisk institut: Fysik for ikke-fysiklærere.
 27–29/8 71: Weekend-kursus i kreativitet v. stud. pæd. S. Henriksen, B. Jørgensen og A. Kralund.
 16/9 71: Ray Nusselein: Manipulationer med handsker og andre ting.
 16–17/9 71: Regnecentralen: Demonstration af minidatamat.
 24/9 71: Lærerne M. Højby og H. Lind: Seksualundervisning i 1. og 2. klasse.
 13/10 71: Fagkonsulent J. Ulriksen: Ny pædagogisk børnegymnastik.
 11/11 71: Rektor A. Inglander: Aktuelle svenske skoleproblemer.
 22/2 72: Hjælpeskolestrukturen på Bornholm. Indledn. v. amtskonsulenten for folkeskolen.
 16/3 72: Undervisn.direktør H. Jensen og lærer K. Kjærsgaard: Folkeskole-reformen.
 24/4 72: Fagkonsulent K. Frandsen: Nye tanker og nye veje omkring uddannelses- og erhvervsvejledningen i skolen samt skolevejledning.
 15/5 72: Professor B. Christiansen: Læreren rolle efter reformen.
 18/5 72: Adj. I. Halkjær: Atletik-instruktion.
 26–27/5 72: Afdelingslederne F. Lambert og Sv. Lambert: Integrering af handicappede.

Vikarer og faglærere.

Selv om antallet af lærere tykkeligvis er stigende, er det dog fortsat nødvendigt, at et antal timer betjenes af vikarer og faglærere; følgende har bistået med overtagelsen af et større eller mindre antal timer:

J. Andersen, D. Lillemor Andreasson, G. Anthonsen, L. Bentsen, H. Blem Bidstrup, K. Bjørnsen, U. Bonde, K. Christiansen, G. Espersen, S. Filholm, J. Grausen, A. Frøkjær Hansen, L. Hansen, I. Holm, E. Hågensen, C. Ilsøe, K. M. Ipsen, B. Jensen, K. Jensen, L. Jensen, E. Jul-Rasmussen, R. Kofod, J. Kragelund, L. Krake, S. Larsen, L. Lilholm, S. Lütken, J. C. Madsen, A. Mester, I. Mortensen, M. Munk, V. Nielsen, A. Holm Petersen, K. Borup Petersen, Sv. A. Petersen, K. Rasmussen, L. Rasmussen, S. Collaitz Sørensen, A. Sørensen, E. Thorsen, V. Wagner.

Normering af lærerstillinger.

I 1971/72 har der i henhold til undervisningsministeriets cirkulære af 050362 med senere ændringer været normeret 129 stillinger ved skolevæsenet. For skoleåret 1972/73, hvor man efter de gældende bestemmelser af 110172 er gået tilbage til normeringsreglerne fra 1962, er der normeret 119 stillinger, nemlig:

- 4 skoleinspektører, heraf 1 ledende
- 3 viceskoleinspektører (souchefer)
- 1 viceskoleinspektør
- 1 ungdomsskoleinspektør
- 1 pædag. leder af hjælpeklasserne
- 1 skolekonsulent for skolebiblioteksvirksomheden
- 102 lærere og overlærere, heraf 1 med kuratorvirksomhed
- 2 småbørnslærerinder
- 3 timelærere

Undervisningsministeriet har i skrivelse af 10. maj 1972 godkendt de lokale myndigheders indstilling, at den ledende skoleinspektør under henvisning til cirkulære af 2. november 1971 om normering og klassificering af visse tjenestemandstillinger i folkeskolen fra 1. august 1972 normeres som skoledirektør.

Fortegnelse over lærerpersonalet 1. august 1972.

	Dimitret	Undervist ved Røgne skolevæsen fra	Ansæt i nuværende stilling	Tjeneste- alder
<i>Knudsker skole:</i>				
Skoleinspektør:				
Knud Andersen	1948	01 06 63	01 06 63	01 07 69
Overlærere:				
Gudrun M. Andersen	1949	01 08 63	01 08 63	01 08 67
Edna Friberg	1930	01 08 31	01 01 63	01 07 67
Knud Friberg	1930	01 11 36	01 01 63	01 07 67
Lærere:				
Solvejg Arendt	1970	01 08 72	01 08 72	01 08 71
Jørgen Andersen	1966	01 08 66	01 08 66	01 07 67
Torben Ethelberg	1969	01 08 69	01 08 69	01 07 69
Bent Mortensen	1959	01 05 59	01 05 59	01 05 63
Inga Müller	1968	01 08 68	01 08 70	01 07 69
Erik Thomsen	1971	01 08 72	01 08 72	01 08 72
<i>Søndermarksskolen:</i>				
Skoleinspektør:				
Bent Wagner	1960	01 05 61	01 05 69	01 07 69
Viceskoleinspektør:				
Kjeld Johansen	1963	01 07 72	01 07 72	01 07 72
Lærere:				
Kirsten Bjørnsen	1971	01 08 72	01 08 72	01 08 72
Erna Brink	1964	01 08 64	01 08 69	01 07 69
Jørgen Frost	1967	01 08 71	01 08 71	01 08 69
Ulla Frost	1970	01 08 71	01 08 72	01 08 70
Else B. Grønnegaard	1966	01 08 70	01 08 70	01 07 69
Jan M. Hansen	1969	01 08 69	01 08 71	01 07 69
Marianne M. Hansen	1968	01 08 69	01 08 70	01 07 69
Birgit Hartelius	1968	01 08 72	01 08 72	01 08 70
Niels B. Johnsen	1972	01 08 72	01 08 72	01 08 72
Poul Kragelund	1967	01 08 71	01 08 71	01 07 69
Steen L. Larsen	1969	01 08 72	01 08 72	01 08 69
Sonja Lütken	1965	01 09 70	01 08 72	01 08 67
Jørn T. Mogensen	1971	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Lona Mogensen	1965	01 08 70	01 08 70	01 07 67
Poul Stadler	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Hans O. Sørensen	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Niels E. Aakerlund	1959	01 08 62	01 08 62	01 07 63
Ulla Aakerlund	1962	01 08 62	01 08 69	01 07 65

	Dimitteret	Undervist ved Røgne skolevæsen fra	Ansæt i nuværende stilling	Tjeneste- alder
<i>Østre Skole:</i>				
Skoleinspektør:				
Gunnar Hansen	1944	01 02 71	01 02 71	01 02 71
Viceskoleinspektør:				
Hakon Christensen	1930	01 04 33	01 07 69	01 07 69
Pæd Leder af hjælpeskolen:				
Hanne Nisbeth	1961	01 03 67	01 03 67	01 07 69
Overlærere:				
Elly Birkebæk	1956	01 08 56	01 04 70	01 04 70
Torben Bjørn	1953	01 08 53	01 08 67	01 07 69
Knud H. Hansen	1955	01 12 70	01 12 70	01 12 70
Aksa Jensen	1935	01 04 37	01 08 53	01 07 67
Karl Kristensen	1946	01 06 46	01 04 61	01 07 67
Edith Marchmann	1944	01 12 62	01 12 70	01 12 70
Herdis Marker	1955	01 07 57	01 07 69	01 07 69
Jens Østergaard Olesen	1951	01 08 51	01 08 65	01 07 69
Hedvig Pihl	1938	29 08 38	01 01 56	01 07 69
Else Guldhammer Schmidt	1955	01 08 55	01 08 69	01 08 69
Johannes Ulnits	1933	01 08 51	01 01 56	01 07 67
Lærere:				
Ann Marie Bendixen	1969	01 08 69	01 08 71	01 08 69
Flemming Berg	1962	01 08 62	01 01 66	01 07 65
Ruth Christensen	1971	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Birthe Golden	1955	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Poul Hansen	1956	01 08 71	01 08 71	01 04 62
Hans H. Holm	1971	01 08 72	01 08 72	01 08 72
Poul Hviid	1963	01 08 63	01 08 67	01 08 67
Alfred Jensen	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Birgit Møller Jensen	1968	01 08 68	01 08 70	01 08 69
Svend Møller Jensen	1968	01 08 68	01 08 70	01 07 69
Karin Juul	1969	01 08 69	01 08 71	01 08 69
Birgitte Jørgensen	1970	01 08 71	01 08 72	01 08 70
Boye Jørgensen	1967	01 08 71	01 08 71	01 07 69
Bent Kristiansen	1968	01 08 68	01 08 70	01 08 69
Peder Lütken	1966	01 08 72	01 08 72	01 07 69
Inger Lorentzen	1950	01 08 71	01 08 71	01 07 65
Ib Madsen	1966	01 08 66	01 08 66	01 07 69
John Nielsen	1969	01 08 71	01 08 72	01 08 69
Carl J. Pickel	1970	01 01 72	01 01 72	01 01 72

	Dimitteret	Undervist ved Rønne skolevæsen fra	Ansæt i nuværende stilling	Tjenestealder
Ellis Rasmussen	1967	01 01 70	01 01 70	01 07 69
Timelærere:				
Eva Johansen		01 08 56	01 08 71	01 07 69
Grethe Larsen		01 09 56	01 08 71	01 07 69
Tue Pors	1969	01 08 70	01 08 70	01 08 69
Småbørnslærerinde:				
Emmy Jacobsen	1934	01 08 60	01 08 70	01 07 69
<i>Avangsskolen:</i>				
Skoleinspektør:				
Gustav Christensen	1952	01 06 52	01 12 72	01 12 72
Ungdomsskoleinspektør:				
Emil Christensen	1960	01 08 64	01 08 68	01 07 69
Viceskoleinspektør:				
Vagn Klyver-Poulsen	1942	01 01 42	01 08 65	01 07 63
Skolebibliotekskonsulent:				
Else M. Ilsøe	1948	01 08 51	01 10 70	01 10 70
Overlærere:				
Gudrun Christensen	1938	01 08 62	01 09 64	01 09 68
Lisbeth Langberg	1943	01 08 67	01 08 67	01 07 67
Aksel Skovrind Nielsen	1952	01 08 57	01 06 66	01 07 69
Edith Rassing	1931	01 08 67	01 08 67	01 07 67
Inger Seiberg	1936	01 04 52	01 08 56	01 07 67
Hans Chr. Thorsen	1931	01 08 70	01 08 70	01 07 67
Tue Vesløv	1951	01 04 55	01 08 65	01 07 69
Hans V. Yde	1944	01 08 64	01 08 64	01 07 67
Lærere:				
Lone Aggerholm	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Inger F. Andersen	1967	01 08 70	01 08 70	01 07 69
Karen Christensen	1961	01 08 66	01 08 66	01 12 67
Knud Dalsjø	1968	01 08 68	01 08 70	01 07 69
Birte Hammer	1958	01 08 68	01 08 68	01 08 67
Jens K. Hansen	1971	01 08 72	01 08 72	01 08 72
Mogens E. Hansen	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Elsebeth Jartoft	1971	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Bodil Kaldan	1955	01 02 69	01 02 69	01 07 69
Bertel Krake	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70

	Dimitteret	Undervist ved Rønne skolevæsen fra	Ansæt i nuværende stilling	Tjeneste- alder
Linda Krogsbak	1971	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Steen S. Larsen	1971	01 08 71	01 08 71	01 08 71
Inger M. Olsen	1958	01 08 66	01 08 66	01 07 63
Irene G. Nielsen	1972	01 08 72	01 08 72	01 08 72
Hanne Pagels	1969	01 08 69	01 08 71	01 08 69
Preben Petersen	1967	01 08 67	01 08 69	01 07 69
Ulla Pinnerup	1967	01 04 71	01 04 71	01 07 69
Ejvind Ravn	1963	01 08 63	01 08 65	01 08 67
Tove Ravn	1967	01 08 68	01 08 70	01 07 69
Mogens Størup	1966	01 08 68	01 08 68	01 07 69
Bente Vesløv	1970	01 08 70	01 08 72	01 08 70
Småbørnslærerinde:				
Bodil Petersen	1969	01 08 71	01 08 71	01 08 71

Uden for nr. i 1971/72:

Else M. Jespersen, Åvangsskolen.

Tilladelse til at træde uden for nr. i skoleåret 1972/73 er efter ansøgning bevilget
Aksel Madsen, Østre skole.

Birgitte Stadler, Søndermarksskolen.

Virksomheden

Fra skolernes dagbøger.

Knudsker skole:

1971:

- 9/8 Skoleåret starter med 196 elever.
- 11/8 Forældremøde for de nye 1. klasser.
- I november – forældrekonsultationer i samtlige klasser.
- 15/11 Meddelelsesbøger.
- 18–19/11 »Åbent hus«, meget sparsomt besøgt.
- 3/12 Skolefest, 6. a opførte »Mesterdetektiven Blomqvist«, og der blev danset.
Om eftermiddagen for de små og om aftenen for de store.
- 22/12 Juleafslutning i forsamlingshuset.

1972:

- 14/2 Fastelavnsfest med karneval. Popbal om aftenen.
- 20/3 Meddelelsesbøger.
- 30/5 Cyklistprøve med 6. klasse, 6 bestod.
- 6/6 Meddelelsesbøger.
- 13/6 Knudsker skoles idrætsdag, 5. a vandt vandrepokal.
- 16/6 Afslutning, ferien begynder.

Søndermarksskolen:

1971:

- 9/8 Skolen genoptager undervisningen efter sommerferien.
- 12/8 De nye 1. klasser begynder deres skolegang.
- 31/8 Fotografering af skolens elever.
- 1/9 Svømmesalen tages i brug.
- 1/9 Forældremøde for 1. klassernes forældre samt skolenævn.
- 6/9 Idrætsdag.
- 8/9 Vi deltager i Folkeskolens Atletikstævne, og vore drenge i gruppe I vinder og skal til finale i Sønderborg 20.–23. september.
- 13–14/9 Forældrekonsultation i 2. a.
- 17/9 Besøg af fagkonsulent B. Valentin-Hansen, matematik.
- 28–29/9 Kaspar-teater for de mindste klasser.
- 6/10 Idrætsrag for 6.–10. klasserne.
- 12/10 1.–7. klasse besøger Børnebiblioteket i anledning af Børnebogsugen.
- 13/10 Forældrekonsultation i 8. b.
- 25/10–12/11 Praktikhold fra Frederiksberg Seminarium.
- 26/10 Forældremøde i 2. real.
- 1–2/11 Forældrekonsultation i 8. a.
- 6/11 Pædagogisk dag for lærerne.
- 11/11 Besøg af politiet i 1. klasserne.
- 11/11 Der Danske Teater viser spillet »Ansigt til ansigt«. 4.–6. kl. fra byens skoler samt 7. kl. og overbygningsskasserne fra Søndermarksskolen overværer forestillingen.
- 11/11 Uanmeldt knallerteftersyn ved politiet.
- 15/11 Forældrekonsultation i 1. real.
- 19/11 Skolen holder fødselsdagsfest. Vi bliver 2 år. Alle elever deltager.
- 22/11 Forældremøde i 1. a.
- 28/11–7/12 2. real på lejrskole.

November: Alle forældrekonsultationer gennemføres.

29/11-4/12 9. klasse i erhvervspraktik.

2/12 til juleferien: Praktikhold fra Haslev Seminarium.

8/12 Besøg af gymnastikinspektionen ved fagkonsulent Agnere Rief.

15-17/12 Vi afholder julefeature i alle klasser.

19/12 Stort julemarked i gymnastiksalen.

22/12 Juleafslutning for alle klasser.

1972:

5/1 Skolegangen genoptages efter juleferien.

13-14/1 Indskrivning til 1. klasse.

19/1 Skolen holder E-dag, og elevrådet begynder sin virksomhed.

25/1 Forældremøde i 1. b.

7-12/2 2. real i erhvervspraktik.

11/2 Forældremøde i 9. kl.

14/2 Fastelavnsfest for alle skolens elever med tøndeslagning, konkurrencer og underholdning.

15/2 Vi besøger Østre skole og ser Det Danske Teaters forestilling: »Bare jeg var som de andre«.

18/2 De store klasser er i biografen og ser »Hosekræmmeren«.

23/2 Forældremøde for 1.-5. kl. arrangeret af skolenævnet. 123 forældre deltager.

24/2 Forældremøde om læseklassens opløsning.

28-29/2 Forældrekonsultation i 1. b.

3/3 Narkoundersøgelse blandt eleverne fra 7. klasse og opefter foranlediget af Kontaktudvalget og Sociologisk Institut.

6-11/3 9. klasse i erhvervspraktik.

8/3 Kommunens 4 skolenævn afholder møde for hele kommunens forældrereds i salen med forstander Eigil Brinch som taler over emnet: Den kommende folkeskolereform og dens virkninger.

22/3 Østre skole opfører deres skolekomedie i salen.

23/4 Forårskoncert i gymnastiksalen med Sjællands Symfoniorkester. Dirigent Willy Boskovsky.

1-5/5 Skriftlig eksamen.

6-13/5 8. klasserne på lejrskole.

6/5 Besøg af en 6. klasse fra Albertslund.

18/5 6 ab på skolerejse.

24/5 Idrætsdag.

26/5 Besøg af to 6. klasser fra Kristiansstad.

Maj/juni: Forældrekonsultationer i alle klasser.

15/6 Afskedsaften for elever, der forlader skolen, og deres forældre.

16/6 Sidste skoledag før sommerferien.

Østre skole:

1971:

9/8 Undervisningen genoptages efter sommerferien.

17/8 Ila tager på ekskursion med Svend Møller Jensen.

24/8-30/8 8A og 8F på lejrskole i Svendborg under ledelse af Inge Lorentzen, Inger Jacobsen, Axel Madsen og Poul Hansen.

8T og I på lejrskole i Rudbøl under ledelse af Elly Birkebæk, Svend Møller Jensen, Poul Hviid og Søren Larsen.

- 25/8 6A og B på ekskursion til Christiansø med Ib Madsen, Bodil Madsen og Ursula Bonde.
- 1/9 7B på ekskursion til Christiansø med Bent Kristiansen og Kurt Rasmussen.
- 2/9 Skolenævnet arrangerer møde for forældre til elever i 1. klasse. Skolepsykolog, skolelæge samt skoletandlæge deltager.
- 8/9 Piger og drenge deltager i Folkeskolens Atletikstævne.
- 13/9 Forældremøde i 2C ved Kirsten Toftegaard.
- 17/9 4C holder klassefest med Annette Mester.
- 28/9 3B på ekskursion til Hammershus med Inger Jacobsen og Ann Marie Bendixen.
- Skolenævnet holder møde for forældre til eleverne i hjælpeklasserne.
- 4/10 Udvalgt drengehold deltager i Ekstrabladets fodboldturnering.
Den svenske forfatter Per Anders Fogelstrøm holder foredrag for eleverne på 9. og 10. klassetrin.
- 6/10 Skoleidrætsstævne på stadion fælles for de fire skoler for elever fra 6.–10. klassetrin.
- 7/10 Henning Knudsen holder forældremøde i 10F.
- 9/10 Sokkebal for elever fra 3.–6. klasserne.
- 13/10 Forældremøde i 8T ved Poul Hviid.
- 3/11 Forældremøde i 10A ved Herdis Marker.
Forældremøde i 8A ved Inge Lorentzen.
- 8/11 Inge Lorentzen, Poul Hansen og Axel Madsen holder lejrskoleaften for forældre og elever i 8A og F.
- 12/11 Ib Madsen og Søren Larsen holder klassefest for 6A, 7A og 7C.
- 15/11–18/11 Terminsprøver for II, III, 9., og 10. klasserne.
- 15/11 Louis Frank og Emmy Jacobsen holder forældremøde i 1A.
- 16/11 Aksa Jensen og Kirsten Toftegaard holder forældremøde i 3A.
- 17/11 Forældremøde i 1C ved Henning Knudsen og Lizzie Hansen.
- 22/11 Emmy Jacobsen og Aksa Jensen holder forældremøde i 2A.
- 22/11–27/11 9A og T i erhvervspraktik.
- 25/11 Alfred Jensen holder forældremøde i 2F.
- 30/11 Forældrekonsultation i 4 C ved Anette Mester.
- 1/12 Tue Pors holder forældremøde i 9A.
- 6/12 Pædagogisk lærermøde arrangeret af skoleinspektør Gunnar Hansen.
- 7/12 »Åbent hus« i 3C ved Inge Lorentzen og Aksa Jensen.
- 9/12 Forældremøde i 4A ved Elly Birkebæk og Herdis Marker.
- 13/12 Elever fra 7. klasse laver Luciaoptog på skolen.
Ila holder møde for forældre og elever ved Birgit Møller Jensen.
- 16/12 Møde for forældre og elever i 1–2F ved Hanne Nisbeth.
- 22/12 Juleafslutning i kirken og på skolen.
Nogle af skolens elever opførte i kirken et julespil: »De vise fra Østen«, som de høstede megen ros for. Derefter var der afslutning på skolen.
- 1972:
- 5/1 Undervisningen genoptages efter juleferien.
- 10/1 Pædagogisk lærermøde arrangeret af skoleinspektør Gunnar Hansen.
- 10/1–15/1 10A og T i erhvervspraktik.
- 12/1 og 13/1 Indskrivning af nye elever.
- 17/1–22/1 II real a i erhvervspraktik.
- 19/1 Karin Juul holder klassefest for 5C.
- 31/1 Karin Juul holder forældremøde for forældrene i 5C.

31/1–5/2 9A og T i erhvervspraktik.

- 9/2 Orienterende møde for forældre til eleverne på 7. klassestrin om børnenes fortsatte skolegang. Klasserne føres udelte videre.
- 11/2 Forældrekonsultation i 5–6F ved Birthe Golden.
- 14/2 1.–3. klasserne slår katten af tønden fra kl. 10–12. Resten af eleverne har sokkebal fra kl. 12–14.
Forældrekonsultation i IIIa ved Flemming Berg og Gunnar Hansen.
Ruth Christensen og Ib Madsen holder forældrekonsultation i 1B.
- 15/2 Teaterforestillingen »Bare jeg var som de andre« vises for de ældste elever.
- 21/2–24/2 Terminsprøver for II, III, 9. og 10. klasserne.
- 25/2 Gæstelærer Marie Gardner Kvåle fra Larvik talte om norsk natur og litteratur for eleverne i 6. klasserne.
- 28/2 og 1/3 »Åbent hus« i 2C ved Kirsten Toftegaard.
7/3 »Åbent hus« i 4A ved Elly Birkebæk.
- 14/3 Hedvig Pihl og Bent Kristiansen holder forældremøde i 5B.
- 15/3 Møde for forældre og elever i I real ved Elly Birkebæk.
- 16/3 »Åbent hus« i 3A ved Aksa Jensen.
- 20/3 Forældrekonsultation i 6A ved Ib Madsen og Kurt Rasmussen.
- 22/3 »Åbent hus« i 5B ved Hedvig Pihl.
»Åbent hus« i 2A ved Emmy Jacobsen.
- 22/3 og 23/3 Skolefest for alle skolens elever og forældre.
22/3: Underholdning i Søndermarksskolens festsal.
23/3: Dans i Østre skoles kantine.
- 6/4 Klassefest i 6C ved Svend Møller Jensen.
- 10/4 Forældrekonsultation i IIIb ved John Ulnits og Hakon Christensen.
- 11/4 Konsultation for forældre med elever i 9A ved Tue Pors og Henning Knudsen.
- 12/4 Skolenævnet arrangerer møde for forældre og elever på 8., 9. og 10. klassestrin.
- 17/4 Konsultation i 7F ved Carl Johan Pickel, Axel Madsen og Poul Hansen.
- 19/4 Skolenævnet arrangerer møde for forældre og elever på 5., 6. og 7. trin.
- 26/4 »Åbent hus« i 7B ved Bent Kristiansen.
- 26/4 Skolenævnets forældremøde for forældre til elever i 1., 2. og 3. klasserne.
1/5–5/5 Skriftlig eksamen for eleverne i II, III, 9. og 10. klasserne.
- 2/5 Forældremøde i 2F for forældre og elever ved Alfred Jensen.
Forældrekonsultation i 5A ved Birgit Møller Jensen og Ellis Rasmussen.
Forældrekonsultation i 6B ved Bodil Madsen og Kirsten Toftegaard.
- 3/5 Forældrekonsultation i 6C ved Svend Møller Jensen.
- 5/5 Søren Larsen holder klassefest for 7C.
- 8/5 »Åbent hus« i 1B ved Ruth Christensen.
- 12/5 »Forårskoncert« for forældrene til de elever, der modtager frivillig musikundervisning. Meget stor forældretilslutning.
- 18/5 Forældremøde for forældre og elever i 4C ved Anette Mester.
Forældremøde for forældrene til de nye elever i 1. klasse 1972/73 med gennemgang af en forsøgsordning i form af en observationsperiode på 6 uger med to lærere, idet alle indmeldte optages i 1. klasse uden prøve.
- 23/5 Forældrekonsultation i 1A ved Louis Frank.
- 24/5 Idrætsstævne fælles for de fire skoler. Elever fra 3.–5. klasse deltager.
- 31/5 Forældrekonsultation i 1C ved Inger Holm og Henning Knudsen.
- 1/6 »Åbent hus« i 5C ved Karin Juul.

- 8/6 Inge Lorentzen holder forældrekonkultation i 3C.
Ekskursion med 4B og 4F under ledelse af Poul Hansen og Grethe Anthonen.
- 12/6 3C tager til Brændesgårdshaven med Inge Lorentzen.
- 13/6 Under ledelse af Ann Marie Bendixen, Ellis Rasmussen og Ruth Christensen tager 1B, 2B og 3B på tur til Brændesgårdshaven.
- 14/6 Forældreaften på skolen. Den almindelige undervisning var annulleret. I stedet mødte eleverne i 1.-7. klasse til 2 lektioner fra kl. 18.30-20. Undervisningen overværedes af mange forældre.
- 15/6 6B, 4A og 2C på tur til Brændesgårdshaven med Elly Birkebæk, Kirsten Toftegård og Søren Larsen.
Afslutning for afgangsklasserne i »Kantinen«.
- 17/6 Oprykning og bogaflevering.
- 18/6 Sommerferien begynder.

Åvangsskolen:

1971:

- 9/8 Skolen begynder efter sommerferien.
- 12/8 1. klasserne starter.
- 20/8 På grund af varme slutter alle skoler kl. 12.
6 A på Christiansø (I. Olsen og B. Krake).
- 27/8 6 C på tur til Hammeren (B. Kaldan og St. Larsen).
- 3/9 6 D klassefest (B. Vesløv).
- 6-10/9 8 AB lejrskole i Esbjerg (K. Dalsjø og St. Larsen).
- 10/9 Lektor E. Melander, Karlshamn, fortæller om svenske skoleforhold til II og III real (arr. gennem Norden).
- 13-17/9 9 B og I b lejrskole Sønderborg (V. Klyver-Poulsen, L. Krake, B. Krake).
- 29/9 KASPER-teatret på Søndermarksskolen: forestilling for 1. og 2. klasserne vedr. færdsel.
- 1/10 4 A weekend-tur til Dueodde (L. Krogsbak).
- 4/10 Besøg af svensk kulturbus. Lærer Bo Lindblom fortæller for de ældste elever, oplæsning af poesi og prosa af moderne svenske forfattere.
- 5/10 Forældremøde i 1. klasserne; skolelægen, -tandlægen, -psykologen og TH-læreren.
- 6/10 Skoleidrætsstævne. 6.-10. klassetrin.
- 7/10 Forældremøde i 9 A og I a (B. Vesløv og T. Vesløv).
- 13/10 Forældremøde i 6 E (L. Aggerholm).
- 16-24/10 Efterårsferie.
- 9/11 Forældrekonkultation i 2 B (L. Aggerholm).
- 11/11 Det Danske Teater opfører forestillingen »Udenfor« på Søndermarksskolen for 4., 5. og 6. klasser.
- 17/11 Forældremøde i 4 C (Ellen Clausen).
- 23/11 Forældrekonkultation i 4 A (L. Krogsbak).
Forældrekonkultation i 2 C (I. F. Andersen).
- 25/11 Forældrekonkultation i 6 A (I. Olsen).
- 30/11 Forældrekonkultation i I a (L. Krogsbak).
- 1/12 Forældrekonkultation i II a (I. Olsen).
Forældrekonkultation i I B (U. Pinnerup).
Forældrekonkultation i 2 A (S. Filholm).
- 7/12 Forældrekonkultation i 6 C (B. Kaldan).

- 13/12 Forældrekonsultation i 3 A (B. Petersen).
 22/12 Afslutning før juleferien.
- 1972:
- 5/1 Skolen begynder kl. 9.00.
 13-14/1 Indskrivning af nye elever til 1. klasserne.
 20/1 Major J. S. Bysted fra Forsvarets Velfærdstjeneste fortæller for III real a om værnepligtsforhold.
 24/1 Ingen skolegang – Frederik IX.s bisættelse.
 3/2 Forældrekonsultation i 8 B (K. Dalsjød).
 Volleyballturnering på Søndermarksskolen. Åvangsskolens store piger (II) vandt deres gruppe.
 15/2 Forældremøde om 7. klassernes fortsatte skolegang.
 Klasserne fra 7. og opefter fra alle 4 skoler overværende DET Danske Teaters opførelse af Ulla Dallerups debatstykke »Bare jeg var som de andre«.
 17/2 Forældrekonsultation i I a (B. Vesløv).
 18/2 Filmen »Hosekræmmeren« vises for 8.-10. årgang fra de 3 skoler.
 22/2 Forældremøde og -konsultation i II b (P. Petersen).
 Forældremøde i 8 A (St. Larsen).
 24/2 Forældremøde i 4 B (A. Skovrind).
 Forældrekonsultation i 6 D (B. Vesløv).
 Amtsstævne for piger i B-rækken (Folkeskolens gymnastikturnering).
 25/2 Besøg af norsk rejselærer, Marie Gardner Kvåle, Larvik, i 6. klasserne.
 28/2-3/3 Erhvervspraktik 9 AB og 10. klasse.
 29/2 Forældrekonsultation i 5 A (K. Christensen).
 1/3 Folkeskolens gymnastikturnering i hallen – drenge.
 3/3 På amtsrådets foranledning skriftlige spørgsmål til elever i 7.-10. årgang angående narkomani.
 6/3 Forældrekonsultation i 5 B (J. Gravsén).
 14/3 Folkeskolens gymnastikturnering i Tingbjerghallen, København.
 17-20/3 Opførelse af Halvor Askløvs komedie »Et folkesagn«.
 21/3 Forældrekonsultation i 3 C (E. Thorsén).
 Folkeskolens gymnastikturnering i Tinglykkeskolen, Odense.
 Åvangsskolen danmarksmester.
 7/4 Skolebal for 1.-5. klassertrin. Musik: Finn Møllers kvartet (arr. af elevrådet).
 21/4 Skolebal for 6.-10. klassertrin. Musik: Tin Pann Alley (arr. af elevrådet).
 24/4 Forældrekonsultation i II a (I. Olsen).
 4/5 Forældrekonsultation i I a (B. Vesløv).
 18/5 Forældrekonsultation i 5 C (I. Seiberg).
 24/5 Idrætsstævne for 3.-5. klasserne på Stadion.
 31/5 Forældremøde i 6 A (I. Olsen).
 6/6 1. klasserne på udflugt til Brændesgårdshaven.
 Forældremøde i I A (L. Krogsbak).
 8/6 2. klasserne på udflugt til Brændesgårdshaven.
 9/6 Forældreaften i 5 B – Afrika-emner – (J. Gravsén).
 12/6 5 E.s udflugt til Christiansø (L. Langberg).
 15/6 Afslutning for afgangsklasserne – arrangeret af skolenævnet.
 16/6 Sidste skoledag før sommerferien.

Det skolepsykologiske arbejde

I skoleåret 1971-72 har der ved det skolepsykologiske kontor medvirket: Ledende skolepsykolog Jørn Kretzschmar og som pædagogisk leder af hjælpeklasserne i Rønne fru Nisbeth. Desuden har hr. L. Guldborg virket som vikar for tale-høre undervisningen.

Kontoret, hvis arbejdsområde har været skolerne i Rønne, Hasle, Allinge-Sandvig og Nexø, fungerede til 1. maj 1972, fra hvilken dato den skolepsykologiske betjening af det bornholmske skolevæsen overgik til amtskommunens regie.

Den skolepsykologiske undersøgelse:

I Rønne var 89 elever indstillet til undersøgelse af følgende henvisningsårsager, hvoraf der kan være flere pr. barn:

Læsning	22	Kan ikke følge med	20
Regning	3	Adfærd og nervøsitet	18
Skolemodenhed	19	Talevanskeligheder	8
Overflytning til anden skole	2	Hørenedsættelse	6

SPECIALUNDERVISNINGEN

I. Hjælpeklasserne:

Der findes kun hjælpeklasser på Østre skole i Rønne.

Pr. 1. sept. 1971			Pr. 1. sept. 1972		
Årg.	Dr.	Pg.	Årg.	Dr.	Pg.
1-2	5	2	1-2	5	1
2-3	10	1	3	5	3
3-4	5	6	4	4	4
5-6	5	7	5	3	2
7-8	6	4	6	3	4
8-9	5	4	7-9	4	4
9-10	8	1			
	44	25		24	18

II. Børn med læsevanskeligheder:

Hvis et barn ikke får lært at læse, mangler det en af de vigtigste metoder til tilegnelsen af kundskaber. Læsning består først og fremmest i at tyde en tekst, som man ikke har set før, og det er det, barnet skal lære. Derimod drejer det sig ikke om at lære alle børn at læse lige hurtigt eller lige sikkert, men der må sættes en laveste grænse, som er bestemt ved det mindste, barnet kan klare sig med.

1. Læseholdene:

	Pr. 1. septbr. 1971		Pr. 1. septbr. 1972	
	Timer	Elev	Timer	Elev
Knudsker	20	15	20	22
Søndermarksskolen ...	28	26	40	40
Østre skole	32	28	30	30
Åvangsskolen	24	19	31	29

Læseholdene kontrolprøves normalt 2 gange årligt. Der regnes med 4 elever på et læsehold med 4 timers undervisning pr. uge. Det er almindeligvis læsefærdigheden, der er afgørende for, om de læseretardedede børn skal have specialundervisning. Formålet med denne undervisning må være, at man så tidligt og så hurtigt som muligt sætter ind med hjælpen. Dette må indebære, at læseholdene ikke er fyldt op ved skoleårets begyndelse, således at man omgående kan sætte ind med støtten, når et barn er blevet diagnosticeret som læseholds barn.

2. Læseklasserne:

På læseholdene findes der elever, hvis standpunkt i læsning – skolens eneste hovedfag – virker så stærkt invaliderende, at arbejdet i klassen ikke magtes, og hvor skr. dansk og regning ofte er under middel. Disse børn kan samles i en læseklasse med timer og fag som de øvrige klasser, men med færre elever (10–16) og med speciel tilrettelagt undervisning, f. eks. deletimer i samtlige dansktimer.

	Pr. 1. august 1971		Pr. 1. august 1972	
	Kl.	Elever	Kl.	Elever
Søndermarksskolen	5–6	10	opløst	
Åvangsskolen	4–5	12	5–6	6
Åvangsskolen	5–6	12	6–7	7
		34		13

III. Tale-høreundervisningen:

	Sprogansk.		Udtalevansk.		Stemmelidel.		Stammen		Hørelidelse		Elever i alt		Underviste		Nyanmeldte	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Knudsker sk.	0	1	2	0	1	0					3	1	2	0	0	1
Sønderm.sk.	1	1	3	0	1	0	1	0	5	1	11	2	6	0	3	1
Østre skole	5	2	1	0	1	0	2	0	6	9	15	11	7	3	2	2
Åvangsskolen	3	0	1	0			1	0	4	2	9	2	6	2	3	1
	9	4	7	0	3	0	4	0	15	12	38	16	21	5	8	5

De fleste elever anmeldes af klasselæreren eller skolelægen. Undertiden er det forældrene, der henvender sig, eller det kan være en læge.

Den egentlige tale- eller høreundersøgelse foretages af tale-hørekonsulenten. Man prøver at få et indtryk af handicappets art og sværhedsgrad ved hjælp af forskellige prøver. Undersøgelsen suppleres ved samtaler med lærerne, skolelægen, evt. speciallæger og ikke mindst forældrene. Konklusionen vil ofte være, at der skal gives tale- eller høreundervisning. Undertiden vil der blot være behov for at holde observation med eleven, f. eks. holde øje med et HA (høreapparat).

Hvor længe der skal gives tale- eller høreundervisning, afhænger af mange ting, men meget hyppigt gives undervisningen i flere omgange. Nogle elever kan blive deres problem kvit, men i andre tilfælde er det kun muligt at bedre tilstanden lidt.

Af praktiske grunde er de forskellige lidelser delt op i 5 hovedgrupper i skemaet, men undertiden figurerer et barn i flere grupper.

Den største gruppe udgøres som regel af børn med sprogvanskeligheder. Det er børn, der ikke »taler rent«, taler »pattebællaspog«, eller hvad man nu kalder det populært. Deres sprog indeholder et mindre antal udtryksstørrelser end normalt, hvorfor de ofte fungerer dårligere, end deres bevægelse berettiger dem til. I rapporten gøres de forkerte eller manglende udtryksstørrelser op i antal fonl. fejl. Sprogretarderede børn får også tit besvær med mundtlig og skriftlig dansk, hvorfor det er vigtigt at finde dem tidligst muligt og få dem i gang med taleundervisning, der som regel har god effekt. Som man rigtigt ser det betonet i nyere dansksystemer, er rækkefølgen for indlæring: forstå, tale, læse og skrive.

I gruppen med udtalefejl findes børn med læsp, snøvl, ganespalte (hareskår). Denne gruppe er som regel også taknemmelig at give taleundervisning.

Børn med stammen kan det være svært at hjælpe, fordi stammen kan have mange forskellige årsager.

Stemmelidelser som hæshed har man tidligere ikke kunnet gøre så meget ved, men bedre diagnostik og undervisningsmetoder har gjort, at man nu ser gode resultater af taleundervisning.

Den sidste hovedgruppe er gruppen med hørelidelser. Ca. ½ pct. af folkeskolens elever bruger daglig HA. De fleste af disse børn har behov for undervisning i mundaflæsning og høretræning, og der kan også være meget arbejde med at få HA behandlingen til at fungere. Også børn, som ikke har gavn af HA, kan have behov for høreundervisning.

Skolepsykologisk kontor.

Med undervisningsministeriets udnævnelse af led. skolepsykolog J. Kretzschmar til amtsskolepsykolog pr. 01.05.72 blev Rønne kommunes skolepsykologiske kontor nedlagt, og der indførtes en nyordning af den skolepsykologiske virksomhed, hvor efter denne udføres på amtsplan for alle bornholmske kommuner og Christiansø.

Om nyordningen skriver amtsskolepsykologen:

»Der skal nu etableres et amtsskolepsykologisk team, som vil komme til at bestå af 1 amtsskolepsykolog, 1 souchef, 2 assisterende skolepsykologer, 1 tale-hørekonsulent, 1 tale-hørelærer, 1 socialrådgiver og 2 kliniske psykologer.

Bemandingen af de tre assisterende skolepsykologer foretages efter ministeriets regler: 1 ugentlig skolepsykologtime for hver 80 skolesøgende børn, og da der findes 7200 elever, giver det 90 skolepsykologtimer. Da ministeriet har fritaget de tre assisterende skolepsykologer for almindelige undervisningstimer, vil de kunne bestride $27 \times 3 = 81$ timer pr. uge. Tilbage bliver der 9 timer pr. uge til amtsskolepsykologen at foretage skolepsykologisk arbejde i.

Der er fra ministeriet udsendt regler for de kliniske psykologer om, at der kan ansættes 1 for hver 2500 skolesøgende børn. Vi har bedt om at få 2 ansat. Den kliniske psykologs arbejde går oftest ud på via en dyberegående undersøgelse at visitere barnet videre til en behandlende institution. Vi har ikke sådanne på Bornholm og vil derfor stille efter, at de kliniske psykologer går ind i en behandling af disse børn, således at vi kan beholde børnene på øen i stedet for at sende dem over.

Bornholmske børns problemer bør primært løses på Bornholm. Til dette arbejde knyttes en socialrådgiver. Også en meget vigtig medarbejder i arbejdet. Hertil håber vi så at få en kontormedarbejder, der er kendt med skolepsykologisk virksomhed.

Helt udbygget bliver vi altså 10 medarbejdere, og vi vil lægge vægt på, at alle medarbejderne er velinformerede om de situationer, der skal løses. Det er altså ikke

titler, men samarbejde, det drejer sig om. Det hele er et tilbud til familierne, uanset om barnet går i privatskole, folkeskole eller gymnasium.

Vi kan ikke løse disse problemer alene, men håber, at vi kan være en hjælper i arbejdet mellem treklangen: hjem, barn, skole. Vi ved, at hvis denne treklang svigter, er det barnet, det går ud over. Vi vil derfor meget gerne sætte ind med hjælpen, inden der bliver et brud.

Lad det være mig tilladt at sige tak til skolekommissionen i Rønne for de år, vi fik lov at arbejde tæt på hinanden. Vi var ikke altid enige. Hvorfor skulle vi også være det? Men vi havde – trods uenigheder – et positivt samarbejde. Jeg siger tak for den tid.«

Erhvervspraktik.

I skoleåret 1971–72 har 261 elever – 135 drenge og 126 piger – deltaget i erhvervspraktik i undervisningstiden.

Erhvervspraktikken har omfattet samtlige elever fra 8., 9. hjælpeklasse, 9., 10. klasserne og II real, fordelt således:

8., 9. hjælpeklasse	1 klasse	4 drenge	5 piger
9. klasser	5 klasser	42 drenge	52 piger
10. klasser	3 klasser	21 drenge	19 piger
II real	5 klasser	63 drenge	48 piger
8. kl. + III real indiv. praktik		5 drenge	2 piger
		135 drenge	126 piger

De omhandlede elever har været i praktik 1 eller 2 gange i løbet af skoleåret, og der har været etableret 382 ophold, der har fordelt sig således på de forskellige erhvervsområder:

	Dr.	Pg.		Dr.	Pg.
Arkitekt, tekn. tegning	12	4	Fisker	1	
Autom., mekan. traktorform.			Flyveledelse	3	
knallertmekaniker	14		Fotograf	1	
Bank- og sparekasse	5	7	Frisør		1
Bager		1	Hotel og restauration	8	2
Barneplejerske, børnehavepæ-			Husassistent		4
dagog	5	32	Keramiker	7	6
Bilinspektør	1		Klinikassistent		7
Bibliotekar		3	Konstabel	13	
Blikkenslager	1		Kontor, lager	5	19
Bogbinder		1	Laborant	8	9
diverse	7	8	Landbrug, skovbrug, gartneri,		
Butik kolonial	5	10	rideskole	5	8
manufaktur	4	16	Maskinmester	1	
skotøj		4	Maskinstation	1	
Chaufførmedhjælper	1		Mejerist	1	
Dekoratør	3	4	Murer	1	
Dyrlæge		1	Portør	1	
EDB	3		Redder	4	
Elektriker	20		Slagter	1	
Elektrotekniker	1		Smed, maskinarbejder	5	

	Dr.	Pg.		Dr.	Pg.
Snedker, tømrer	6		Omsorgsassistent	1	1
Sygeplejerske, sygehjælper ..	35		Postassistent	1	1
Dæksdreng	9		Stenhugger	1	
Messedreng	3		Økonoma		4
Telegrafist, radiotelefonist ..	2	1	Diverse	2	1
TV, radiomekaniker	18		I alt	192	190
Urmager	1				

Formidlingen af praktikantpladserne er som tidligere år sket i samarbejde med arbejdsformidlingens afdeling for erhvervsvejledning. Vi takker arbejdsformidlingschef Bent Nielsen for al bistand og erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen for utrættelighed i arbejdet med at få eleverne placeret bedst muligt og for mange gode råd vedrørende erhvervsorienteringen.

Gymnastik, idræt og svømning.

Eleverne har i 1971 inden for legemsøvelser aflagt følgende prøver:

Gymnastikmærke:

	Knudsker sk.		Sønderm.sk.		Østre skole		Åvangsskolen		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Bronce	0	18	0	31	25	12	18	59	43	120
Sølv	0	13	0	13	15	6	10	59	25	91
Guld	0	1	0	11	2	0	0	21	2	33
Guld II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	0	32	0	55	42	18	28	139	70	244

Svømning:

	Knudsker sk.		Sønderm.sk.		Østre skole		Åvangsskolen		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Begynderprøve	0	0	20	28	33	36	31	26	84	90
Svømmepøve	0	0	12	24	21	15	8	6	41	45
Frisvømmerprøve	0	0	3	9	16	8	9	3	28	20
Livredderprøve	0	0	4	7	11	0	3	6	18	13
Delfinpr. (tidspr.)	0	0	3	14	17	0	1	2	21	16
200 m fri svømmn.	0	0	0	0	69	45	117	105	186	150
I alt	0	0	42	82	167	104	169	148	378	334

Skoleidræt:

	Knudsker sk.		Sønderm.sk.		Østre skole		Åvangsskolen		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Bronce	4	20	13	12	50	66	52	46	119	144
Sølv	2	5	2	2	33	25	52	40	89	72
Guld	0	4	3	4	16	19	35	28	54	55
Sølv m. emalje	0	0	0	2	12	14	14	15	26	21
Guld m. emalje	0	0	0	0	1	2	2	5	3	7
Guldfakkel	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1
I alt	6	29	18	20	113	117	155	134	292	300

Forskellige turneringer og konkurrencer:

Fodbold: Østre Skole og Åvangsskolen deltog i Ekstrabladets skolefodboldturnering. Under afviklingen af kampene i Bornholms amt gik Åvangsskolen ud efter 2. kamp, mens Østre gik ud efter finalekampen mod Klemensker centralskole.

Atletik: Såvel drenge som piger fra Østre Skole og Åvangsskolen deltog i det landsomfattende »Folkeskolens atletikstævne«. Ved udtagelsesstævnet på Stadion blev resultatet for Østre Skoles vedkommende, at drengene placerede sig som nr. 6 i gr. I (hovedskolen) og som nr. 3 i gr. II (overbygningen). Pigerne blev nr. 2 i både gr. I og gr. II. Åvangsskolens drenge blev nr. 4 i gr. I, mens de i gr. II blev nr. 1. Hermed kvalificerede de sig til deltagelse i finalestævnet i Sønderborg i dagene 20.–22. september og blev nr. 14 af 15 deltagende hold. Pigerne vandt både i gr. I og gr. II og deltog derefter i finalestævnet i Sønderborg i dagene 21.–23. September.

Gymnastik: Østre Skole deltog med 1. dr.hold og 1. pi.hold i »Folkeskolens gymnastikturnering«s B-række, blev nr. 1 inden for Bornholmskredsen og gik dermed videre til turneringens 2. runde, et stævne i Tingbjerghallen i København for kreds-vindere øst for Storebælt. Her blev både drenge og piger nr. 2.

Åvangsskolen deltog i turneringen med 4 drengehold og 3 pigehold med det udfald, at 3 dr. hold og 1 pi.hold kvalificerede sig til deltagelse i 2. runde i Tingbjerghallen. Her vandt drengeholdet i A-rækken og var derefter d. 7. april med i finalestævnet i Odense idrætshal og vandt Danmarksmesterskabet for skolehold med Søndervangsskolen i Kolding på andenpladsen.

Volley-ball: I »Folkeskolens volley-ball-turnering« deltog drenge og piger fra Østre Skole og Åvangsskolen i Bornholmskredsens udtagelseskampe, der resulterede i, at Åvangsskolens piger i gr. II blev vinder og deltog i et regionsstævne i Kulsvier-skolens hal i Hillerød d. 19. febr.

Det årlige skoleidrætsstævne afvikledes d. 6. oktober med eleverne fra 6.–10. klassetrin, medens eleverne fra 2.–5. klassetrin havde deres stævne d. 24. maj.

Endelig skal omtales, at der i skoleårets løb har været lejlighed til – for elever fra 5. klassetrin – at deltage i ekstratimer efter skoletid i legemsøvelser under gymnastiklærernes ledelse.

Skoleskak.

Skaksæsonen 1971–72 forløb på følgende måde:

Vor interne turnering led en hel del under flere elevers fravær, men turneringen blev gennemført, og vinder blev Dan Nielsen III b. Der deltog 19 spillere.

Bornholmsmesterskabet i skoleskak for hold havde atter fire deltagende hold, nemlig: Østre Skole, Rønne; Åvangsskolen, Rønne; Østerlars-Gudhjem Skole og mestrene fra sidste år: Østermarie Skole.

Igen i år blev det en kamp mellem Østermarie og Åvangsskolen, der endte med en kneben sejr til Østermarie.

Også denne gang kunne vi have sikret os sejren, men guldet glimtede for tidligt i øjnene på vore spillere. Altså igen i år en andenplads. Østre Skole blev nr. 3.

Østermarie Skole klarede sig atter godt ved DM. I indledende runde blev de nr. 3, og de var dermed berettiget til at spille i finalegruppe B. Af 18 hold blev de placeret som nr. 12. – En glimrende præstation.

En del spillere fra Åvangsskolen er begyndt at spille i Rønne Skak Forening, hvor de gør livet »surt« for mange af de ældre spillere.

For tredje gang besejrede et juniorhold fra Rønne Ystad juniorer. Denne gang blev det 3½–3½, og vi vandt den udsatte pokal til ejendom.

Preben Børge Petersen.

Den frivillige musikundervisning.

I det forløbne år er det skolemusikalske arbejde blevet fortsat efter samme mønster som hidtil, bortset fra at der ikke har været faste kor. Udvalgte sangklasser har imidlertid erstattet disse ved forskellige lejligheder, f. eks. ved Østre Skoles juleafslutning i kirken, hvor også blokfløjte- og guitarspillere medvirkede ved opførelsen af et julespil, der var iscenesat af flere samarbejdende lærerkræfter.

Ligeledes var der ved forårs-musikaften den 12. maj i Østre Skoles festsal kombination af musik og dramatik, idet 3. C under instruktion af Inge Lorentzen agerede årstiderne med musikledsagelse. Hanne Nisbeth ledede blokfløjtegrupperne, som tilsammen har talt 50 elever fra Åvangsskolen og Østre Skole, fordelt på 4 hold. Frank Hansen dirigerede skoleorkestret, som han i øvrigt havde ledet året igennem. Desuden har han haft 12 elever i violinspil og én i spil på horn, Lisbeth Jørgensen, som på musikaften spillede et solostykke med A. Skovrind Nielsen ved klaveret. Ved samme lejlighed spillede Flemming Berg duet med én af sine to elever i cellospil, Randi Ipsen.

Hvad angår instrumentbeholdningen, er denne af uændret omfang.

Sluttelig kan det anføres, at en del af musikeleverne gennem stabilitet og interesse i arbejdet udvikler sig glædeligt i musikalsk retning, trods det store udbud af andre fritidsbeskæftigelser.

T. Bjørn.

Filmforestillinger.

For at komme til at se film i sæsonen 1971/72 måtte man blive medlem af Rønne Børnefilmklub, som herved også påtog sig ansvaret over for de gamle medlemmer af Dansk Skolebio. Rønne Børnefilmklub blev delt i to aldersklasser, den ene for børn under 12 år og med forestillinger den 1. tirsdag og 1. onsdag i hver måned nov./marts, den anden for børn over 12 år og med forestillinger den 2. tirsdag og 2. onsdag i hver måned. Der blev vist 5 film for hver aldersgruppe, og prisen for et medlemskort til samtlige 5 film var 10 kroner.

For yngste hold blev der vist følgende film:

1) Præriens læderhalse 2) To skøre hoveder 3) De fem og spionerne 4) Alle tiders cirkus 5) Søroverne på Krageøen.

For ældste hold blev der vist følgende film:

1) Præriens læderhalse 2) Jungledrengen 3) Balladen om Karl Henning 4) Dine, mine og vore 5) Forsvunden i Japan.

Medlemsantallet for Rønne Børnefilmklub blev for sæsonen 1971/72 656 på yngste hold og 609 på ældste hold. Den store tilbagegang i de ældstes antal kan muligt skyldes den usikkerhed, der var om Dansk Skolebio sidste sæson, samt at Danske Børnefilmklubber ikke var i stand til at klare det store behov af film til ældste hold, som der opstod over hele landet, det sidste problem vil der blive arbejdet kraftigt på at få dækket til den næste sæson 1972/73.

J. Andersen

Skolebibliotekerne.

(Else Marie Ilsøe, skolebibliotekskonsulent)

I skoleåret 1971-72 begyndte opbygningen af AV-middelsamlingen i skolebibliotekerne. På grund af leveringsvanskeligheder blev det kun i begrænset omfang, materialet ankom, men de dias, transparanter og lydbånd samt grammofonplader, det lykkedes at få frem, blev straks inddraget i undervisningen.

Bogbestanden 1971-72.

Antal bind:

	Kn. Sk.	S. Sk.	Ø. Sk.	Å. Sk.
Klassesæt	1968	2800	5360	5766
Lærerbibliotek	339	118	1093	630
Øvrige samlinger	5242	4417	7468	8122
I alt	7549	7335	13921	14518

Udlån: (excl. klassesæt)

	Kn. Sk.	S. Sk.	Ø. Sk.	Å. Sk.
Skrankeudlån	5087	11854	28246	25743
Klassebiblioteker	1910	1825	8583	8254
I alt	6997	13679	36829	33997

Bogbestandens størrelse er ikke udtryk for antal af titler, da der i mange tilfælde må findes flere, måske 4-6 bøger af samme titel, når materialet skal kunne bruges til gruppearbejde i klasserne. Også det, at mange relevante materialer nu udkommer i hæfter i stedet for som tidligere i større værker gør sig gældende, og for eleverne virker disse hæfter mere overkommelige og tillokkende at give sig i kast med.

Udlånstallet viser klart, i hvor høj grad skolebiblioteker er blevet et led i skolens daglige arbejde. Og så viser de endda ikke noget om elevernes arbejde med materialet i skolebiblioteket, hvor flere åbningstimer giver dem mulighed for at søge oplysning om problemer, der opstår i timerne.

I undervisningen er der også gjort flittigt brug af de materialer, såsom klassesæt, sprogbånd, dias m. v., som den enkelte skole ikke råder over, men som kan lånes i den fælleskommunale samling - FKS. Forbindelsen hertil blev i årets løb lettet betydeligt, da Centralbibliotekets nye bogbil også anvendes til transport af materialer mellem FKS og skolerne.

Skolebiblioteksarbejdet varetages af:

Knudsker skole	Kn. Friberg
Søndermarksskolen	N. E. Aakerlund
Østre skole	E. Gulddammer, E. Marchmann, A. M. Bendixen
Åvangsskolen	E. M. Ilsøe, K. Christensen

Eksaminer og prøver.

De statskontrollerede prøver i maj-juni gennemførtes af 320 elever, hvoraf 5 dog først blev færdige efter sygeeksamen i september.

	S. Sk.	Ø. Sk.	Å. Sk.	I alt
Realeksamen		41	36	77
Udvidet tekn. forbr. eks.		18		18
Statskontrolleret prøve fra 10 kl.		12	11	23
Teknisk forberedelseseksamen		22		22
Statskontrolleret prøve fra 9. kl.	17	21	34	72
Oprykningsprøve fra II real	25	37	46	108
I alt	42	151	127	320

Søndermarksskolen:

Statskontrolleret prøve fra 9. klasse:

1. Bente Anker (pensionist)	5. Bak, Susanne (tømrermester)
2. Inger Andersen (avlsbruger)	6. Bjørklund, Jens-Erik (maskinm.)
3. Vivian Christiansen (sen. serg.)	7. Grønbech, Jørn (kontorass. fru)
4. Margrethe Engell (gdr.)	8. Holm, Kenni Elleby (tekniker)
5. Agnethe Bohn Hansen (avlsbr.)	9. Holmstrøm, Jørn (specialarb.)
6. Birgitte Delcomyn Hansen (stenhg.)	10. Jensen, Annelise (automaler)
7. Lone Elisabeth Hansen (maler)	11. Juel-Jensen, Vibeke (forretningsf.)
8. Benny Hågensen (sen. serg.)	12. Jørgensen, Peter Højegaard (dir.)
9. Birgitte Jeppsen (kommis)	13. Kofoed, Carsten (herreekvip.hdl.)
10. Susanne Jeppsen (kommis)	14. Kragh, Erik (grosserer)
11. Marianne Kristensen (kontorass.)	15. Kragh, Kaj (grosserer)
12. Connie Kure (pladsmand)	16. Madsen, Peter (slagter)
13. John Munch Nielsen (arbm.)	17. Markussen, Lis (fru)
14. Palle Hammer Nielsen (depotarb.)	18. Nielsen, Birger (arbm.)
15. Cathrine Præst (frue)	19. Nielsen, Birgit (forretningsfører)
16. Marianne Skram (tømrer)	20. Olsen, Kirsten Kjærulff (fru)
17. Lonni Poulsen Svendsen (brænder)	

Østre Skole:

Realeksamen:

III real a:

1. Andersen, Søren Koch (fuldm.)	1. Andersen, Hans Christian (arbmd.)
2. Byrfelt, Ulla (fru)	2. Andersen, Maren-Lisbeth (tømrer)
3. Christensen, Peter (viceskoleinsp.)	3. Christensen, Jørgen Peter Schnedler (redningsfører)
4. Dam, Gitte (repræsentant)	4. Clausen, Per Schnedler (telefonm.)
5. Hansen, Inge Merethe (chauffør)	5. Eriksen, Knud Holm (kaptajn)
6. Holm, Erik Mynster (maskinpasser)	6. Frandsen, Jens Ole (chauffør)
7. Ipsen, Preben Kofoed (arbm.)	7. Hansen, Henrik Kr. (skoleinsp.)
8. Jacobsen, Leif (faktor)	8. Hansen, Palle Thornberg (målerrep.)
9. Jensen, Søren Bech (forretningsf.)	9. Hansen, Peter Dahl (kølemontør)
10. Jeppsen, Kenneth (lagerforvalter)	10. Holm, Bente Helene (arbmd.)
11. Jeppsen, Sv. Ib Kofoed (overpostb.)	11. Nielsen, Lone Farsøe (malerm.)
12. Jørgensen, Bente (fru)	12. Olsen, Jane Else (depotindehaver)
13. Kofoed, Birthe (arbm.)	13. Pedersen, Irene Kofoed (forretningsfører, fru)
14. Kraul-Jensen, Janni (løjtnant)	14. Pedersen, Lene (tømrer)
15. Larsson, Preben Kenn (fru)	15. Pedersen, Vibeke Guldberg (blikkenslager)
16. Lindblad, Torben (revisor)	16. Seremet, Anette Helene (arbmd.)
17. Nielsen, Carsten Pagels (trykker)	17. Svendsen, Bue Thorn (værkfører)
18. Olsson, Torben Kristien (avlsbr.)	18. Aagesen, Helle Folden (købmand)
19. Pedersen, Gunnar Kofoed (pens.)	
20. Pedersen, Leif Vang (matros)	
21. Pettersson, Flemming (keramik)	

III real b:

1. Agerskov, Peter (møbelhandler)	1. Baunkjær, Paul Erik (gartner)
2. Andersen, Bente Kofoed (afd. leder)	2. Blangshøj, Thomas Riis (børnehavede- leder, fru)
3. Andersen, John (kasserer)	3. Hansen, Ole Sonne (chauffør)
4. Andersen, Jytte Tränch (mekaniker)	4. Jensen, John (arbmd.)
	5. Kjær, Britt Mari (tømrer)
	6. Mogensen, Lis (snedker)

Statskontrolleret prøve fra 10. klasse:

7. Nielsen, Birthe Christensen (arbm.)
8. Nielsen, Hjarne Kent (fru)
9. Olsen, Hanne Kjøhlert (inspektør)
10. Pedersen, Jørgen Borup (arbm.)
11. Rønne, Nina (kontorass., fru)
12. Woszniak, Gitte (kontorass., fru)
16. Petersen, Anne Kari (arbm.)
17. Skov, Jens Erik (tømrer)
18. Skjøld, Susanne (mekaniker)
19. Svendsen, Jens (overstyrmand)
20. Sørensen, Bjarne Lundgaard (redder)
21. Thomsen, Lellian (invalidepens.)
22. Dellgren, Connie (fru)

Teknisk forberedelseseksamen:

1. Bidstrup, Jens Ole Blem (direktør)
2. Caspersen, Ole Hjorth (serv.chef)
3. Fehderau, Ralph Michael (formand)
4. Hansen, Frank Lennart (arbm.)
5. Hansen, Gitte Berg (maskinarb.)
6. Holm, Hans Jørgen (inspektør)
7. Haakansson, Britta forvalter
8. Jensen, Niels Rømer (sadelmagerm.)
9. Jørgensen, Britt-Mari (maskinass.)
10. Lune-Jensen, Klaus (værkfører)
11. Munther, Bent Cloos (maskinarb.)
12. Nielsen, Peer (arkitekt)
13. Olsen, Kirsten Anette Weedfald (overfenrik)
14. Pedersen, Benny Vilhelm (kommunearbejder)
15. Rasmussen, Allan (slagteriarb.)
16. Rasmussen, Ditte (installatør)
17. Ravnholt, Flemming Slot (bygm.)
18. Stenby, Erik Riis (bankdirektør)
19. Sørensen, René (fisker)
20. Thiesen, Vera Merete (chauffør)
21. Westh, Jens Erik (maskinmester)

Statskontrolleret prøve fra 9. klasse:

1. Andersen, Eilef Grønvall (arbm.)
2. Andersen, Vibeke Gøberg (overmontør)
3. Birk, Jesper (tømrer)
4. Christensen, Tom (arrestforvarer)
5. Damm, Søren Aarup (forvalter)
6. Frederiksson, Lynette G. (vognm.)
7. Hansen, Bente Dahl (maskinarb.)
8. Hansen, Bitten Yvonne Sonne (fisker)
9. Henriksen, Dorte Lund (installatør)
10. Haagenen, Benny (fabriksarb.)
11. Knudsen, Erik Dybdal (entreprenør)
12. Kofoed, Alice Kirsten (repr.)
13. Olsen, Gitte Yvonne (vognmand)
14. Pedersen, Kirsten Grønbech (repr.)
15. Pedersen, Tine Margrethe Funch (invalidepensionist)

Åvangsskolen:

Realeksamen

III real a:

1. Andersen, Inger (montør)
2. Bech, Ole (fabrikant)
3. Grønvall, Gert (regnskabschef)
4. Grønvall, Jørn (regnskabschef)
5. Hansen, Anette Juul (gartner)
6. Holm, Niels Otto (handelssk.lærer)
7. Holmstrup, Käte (svejer)
8. Krak, Lisheth Kirstine (forpagter)
9. Munk, Connie Merete (montør)
10. Nielsen, Bent Egholm (købmand)
11. Nielsen, Lene Bekker (erhvervsvejleder)
12. Nielsen, Susanne (bygmester)
13. Poulsen, Inger Engelund (frue)
14. Rasmussen, Birthe Bech (arbm.)
15. Rustand-Larsen, Michael (tandtekn.)
16. Søborg-Madsen, Ingrid (uddeler)
17. Thiesen, John (overmontør)

III real b:

1. Abildgaard, Alf Richardt (præst)
2. Albrecht, Susanne Lange (murer)
3. Andersen, Jan Sjøgaard (chauffør)
4. Bonde, Yvonne Sofie (depotarb.)
5. Elleby, Jan (snedker)
6. Hansen, Birgitte Sonne (vognm.)
7. Hansen, Erik (overfenrik)
8. Hansen, Inge-Lise (salgsleder)
9. Hansen, Knud (overfenrik)
10. Hansen, Randi Pauch (maskinarb.)
11. Jensen, Ib Keld (arb.)
12. Jensen, Susanne Hjorth (arb.)
13. Lundt, Susanne (oversergent)
14. Nielsen, Dan (major)
15. Pedersen, Poul Henrik (fotograf)
16. Poulsen, Anny Birte (tekn. tegner)
17. Rasmussen, Anni Ellebye (værkf.)
18. Rasmussen, Per GrønkJær (skom.m)
19. West, Ingrid Rømer (mask.mont.)

Statskontrolleret prøve efter 10. klasse:

1. Andersen, Anna Elisabeth (chauff.)
2. Kempfner, Susanne (fotograf)
3. Larsen, Steen (konstruktør)
4. Lind, Finni (vognmand)
5. Mogensen, Finn Erik (arb.)
6. Munch, Mona Laila (arb.)
7. Nielsen, Per Ekvall (maskinarb.)
8. Olsen, Jørn-Ole Kofod (stenhg.)
9. Pedersen, Finn Brom (blikkensl.)
10. Pedersen, Irene (arb.)
11. Westh, Lauge Reinhold (urmager)

Statskontrolleret prøve efter 9. klasse:

9 A.

1. Blom, Birgitte (havnebetjent)
2. Fuglsang, Birthe (købmand)
3. Hansen, Gitte Orehøj (sen.serg.)
4. Hansen, Hanne Susanne (chauffør)
5. Hansen, Lars Rønne (restauratør)
6. Jacobsen, Jan (frue)
7. Jørgensen, Birgitte (fisker)
8. Kofoed, Hanne Lis (typograf)
9. Larsen, Jytte (modellør)
10. Lassen, Diane Irene (frue)
11. Madsen, Maria Dolores (arb.)

12. Nielsen, Eva Annette (røgemester)
13. Nielsen, Kim (arb.form.chef)
14. Olsen, Preben (overassistent)
15. Pedersen, Gitte Anker (arb.)
16. Saxå Jan Raymand (sømand)
(frue)
17. Seier, Peter Mich. Andersen (frue)
18. Wandt, Lise (salgsleder)

9 B.

1. Andersen, Annie Gitte (arb.)
2. Boldemann, Carsten Georg (arb.)
3. Hammerstrand, Marianne (insp.)
4. Hansen, Jane Funch (frue)
5. Hansen, Ole Kofoed (chauffør)
6. Hansen, Preben (frue)
7. Jensen, Bente Helene Valin
(pressesvend)
8. Jensen, Poul Erik (kontorass.)
9. Jørgensen, Jan Mahler (malerm.)
10. Jørgensen, Kim Allan (glarmester)
11. Larsen, Anita (arb.)
12. Larsen, Mogens Juul (malermester)
13. Lind, Gitte Birch (frue)
14. Mortensen, Bent Victor (inspektør)
15. Petersen, Birgit Merete (arb.)
16. Sonne, Finn Lyster (bogholder)

Oprykning pr. 1. august 1972 til 1.-2. real og 8.-10. kl.

I Fra 7. kl. til 1. real og 8. kl.:

Samlet antal elever i 7. kl.	96 dr. + 95 pg. = 191 elever
Heraf:	
Ophørt med skolegang	2 dr. + 0 pg. = 2 elever
Til 1. real	39 dr. + 59 pg. = 98 elever
Til 8. kl.	54 dr. + 36 pg. = 90 elever
Anden fortsat skolegang	0 dr. + 1 pg. = 1 elev

II Fra 8. og 1. real til 9. kl., 10. kl., 1. real og 2. real:

Samlet antal elever i 8. kl.	65 dr. + 54 pg. = 119 elever
Samlet antal elever i 1. real	35 dr. + 47 pg. = 82 elever
Heraf:	
Ophørt med skolegang	12 dr. + 2 pg. = 14 elever
Til 9. kl.	53 dr. + 47 pg. = 100 elever
Til 10. kl. (efter 9 års skole- gang)	0 dr. + 2 pg. = 2 elever
Til 1. real	2 dr. + 7 pg. = 9 elever
Til 2. real	33 dr. + 43 pg. = 76 elever

III Fra 9. kl. og 2. real til 10. kl., 2. real, 3. real og gymnasiet:

Samlet antal elever i 9. kl.	44 dr. + 52 pg. = 96 elever
Samlet antal elever i 2. real	61 dr. + 48 pg. = 109 elever

d) Foreningen Nordens boggave:
Hjarne Nielsen, 10A
Kenny E. Holm, IIIb

Jan Søggaard Andersen, IIIb

Skolesundhedsplejen 1971-72.

På et par af de bornholmske skoler har vi i dette skoleår haft flere tilfælde af hovedlus. Som det er fremgået af avisomtale, har det samme forhold været tilfældet flere andre steder i Danmark og i øvrigt også i det øvrige Europa, bl. a. Norge og England. Vi er altså blevet belært om, at hovedlus stadig findes. Er det mon den øgede rejseaktivitet, også til lande med dårligere hygiejniske muligheder, der har været årsagen til den opblussen af lidelsen, som vi ellers har mærket meget lidt til siden sidste verdenskrig?

Fra august 1972 er den nye skolelægeordning trådt i kraft, hvorefter der kun finder ordinær skolelægeundersøgelse sted af eleverne i børnehaveklassen, i 1., 2., 5. og afgangsklassen. I de mellemliggende år bliver eleverne målt, vejet, syns- og høreprøvet af sundhedsplejersken, mens skolelægen kun ser nærmere på de elever, hvor der er særlig grund dertil, f. eks. elever, hvor der er fundet en ikke tidligere påvist nedsættelse af syn eller hørelse, elever med kroniske sygdomme og flere andre grupper, herunder også elever, som enten skolen eller hjemmet ønsker at drøfte med skolelægen. Man kan kort sige, at hensigten med den nye ordning er, at der ikke bruges unødigt tid på raske og velfungerende elever. Til gengæld kan der så blive bedre tid til at beskæftige sig med de elever, der har særlig behov derfor.

Vi er glade for det fine fremmøde af forældre til de små elever. Det er jo ved undersøgelserne i de første skoleår, at skolelægen og dermed skolen har mulighed for at skaffe sig det kendskab til barnet, som er en af betingelserne for, at skolen kan hjælpe barnet til bedst muligt at udvikle sine anlæg.

Noget kendskab til barnets legemlige udvikling kan vi få fra »sundhedsplejerskekortet«, hvor også hjemmets læge ved helbredsundersøgelserne af barnet før skolealderen sædvanligvis opnoterer højde og vægt, evt. blodprocent, syn og andre forhold, som også skolelægen kan have gavn af at kende.

De fleste børn er jo heldigvis stort set raske. I de tilfælde, hvor der foreligger eller har foreligget langvarig sygdom, indhenter vi også oplysning fra hjemmets læge, så skolen kan vide, om der er specielle hensyn at tage. Vi er derfor glade ved på det store spørgeskema, der udsendes til de små, nye elevers forældre, at få oplysning om sygdomme, som barnet går eller har gået til kontrol for, før det begynder skolen.

Dette skoleår kommer på en måde til at danne overgang til den nye ordning, idet de bornholmske skolelæger på linie med landets øvrige skolelæger deltager i en undersøgelse af skjoldbruskkirtlens størrelse hos eleverne – den såkaldte strumaundersøgelse – der skal tjene til at vurdere, om befolkningens jodtilførsel er tilstrækkelig. Det vil sige, at vi også i år kommer til at hilse på alle eleverne, omend ikke alle skal undersøges på samme måde som tidligere.

Også i år siger vi tak til skolernes lærerstab samt til personalet på skoletandklinikken for godt samarbejde i året, som gik.

Grethe Kjølner.

Skolelægevirkksomheden i oversigt.

	Knudsker centralskole	Søndermarksskolen	Rønne østre skole	Åvangsskolen	I alt
Antal elever i skoleåret	194	355	765	706	2020
Henvist til egen læge	20	42	100	70	232
Kontrolundersøgte af skolelæge eller sundhedsplejerske	13	31	72	54	170
Ikke tuberkulosevacc. elever	3	1	0	6	10
Ikke difteri-, stivkrampe-, polio-vaccinerede elever	3	9	16	8	36
Elever med synsfejl	20	52	146	135	353
Elever med hørenedsættelse	25	41	59	66	191
Elever med holdningsfejl	10	31	61	62	164
Elever med fodvorter	3	9	27	15	54
Elever med fodsvamp	1	4	2	0	7
Elever med i alt 30 sygedage eller derover	0	7	18	14	39

Børnetandplejen.

Fra september 1971 til og med udgangen af december var tandlæge Peter Nørlund ansat som deltidsbeskæftiget børnetandlæge her på klinikken. Pr. 1. april 1972 blev tandlæge Kirsten Dyhrberg ansat hos os som fuldtidsbeskæftiget børnetandlæge. Virkningen heraf har været, at vi i skoleåret 1971/72 har kunnet tilbyde tandpleje på børnetandklinikken til alle elever i de fire kommuneskoler i Rønne. Tilbuddet er da også accepteret i vid udstrækning. En opgørelse for nylig viser, at 99,14 pct. af eleverne har tilsluttet sig børnetandplejen.

Vort største problem har været og er stadig tandregulering. Efter at kommunen betaler den fulde udgift til reguleringsbehandlingen samt yder rejsegodtgørelse for turen til København, er der en del, som ønsker behandling hos regulerings specialist. Vi må beklageligvis konstatere, at tandlæge fru Kramp i Åkirkeby, grundet den stærkt forøgede tilgang af reguleringspatienter fra hele Bornholm, slet ikke modtager nye patienter fra Rønne. Alle elever herfra med reguleringsbehov henvises til specialister i København.

Når vi henviste i København, var der frit valg mellem alle hovedstadens regulerings specialister, men i løbet af nogen tid viste det sig, at af ca. 150 på Bornholm, der rejste til behandling i København, blev de ca. 90 behandlet hos tandlægerne Hugo Lager, Jørn Perregaard, Vibeke Skieller A/S. Efter en del skriverier enedes man i maj måned om, at disse tre tandlæger på skift ville tage til Bornholm en dag hver 5-6 uge, og på børnetandklinikken i Rønne kontrollere egne og de to kollegers patienter. Første besøg af en af specialtandlægerne fandt sted den 17. juni 1972, hvor ca. 90 patienter fra hele øen (ca. halvdelen fra Rønne) kom til kontrol. Disse besøg vil blive fortsat i det nuværende skoleår. Dette skulle mindske antallet af rejser til København i reguleringsøjemed væsentligt, men samtidig skal det dog påpeges, at der stadig vil være visse behandlinger, der nødvendigvis må foregå på specialtandlægenes klinik i København.

På nogle af kommunernes skoler har der været eller er stadig installeret kiosker, hvorfra der sælges forskelligt fra æbler og mælk til slik. Fra børnetandklinikken side har vi gjort og vil fremdeles gøre meget kraftig indsigelse mod, at der fra disse kiosker (på skolens grund og med skolens billigelse) sælges ting, der virker nedbrydende på det arbejde, vi udfører, og den forebyggende tandpleje, vi står for.

I lighed med tidligere år er en tak fra alle her på klinikken til skoleinspektører og alle lærere ved alle skoler samt skolelæge og sundhedsplejersker for godt samarbejde i det forløbne år.

Birte Holm.

Behandlingsstatistik for skoleåret 1971/72

	Antal børn		De forskellige behandlings antal																
	Behandlede	Heraf cariesfri	Undersøgelser	Konsultationer	Fyldninger (fyldte flader)		Ekstraktioner		Nerve- og rodkanal- behandlinger		Lokalbedøvelser	Tandrensninger	Tandkødsbehandlinger	Røntgenoptagelser	Operationer	Støbte fyldninger og kroner	Mindre tandreguleringer	Andre behandlinger	Aftryk
					Blivende tænder	Mælketænder	Blivende tænder	Mælketænder	Blivende tænder	Mælketænder									
1. klasser	220	10	225	9	878	1089	4	258		85	654			214			7	36	
Øvrige klasser (Fortsat beh.)	3223	16	3243	314	7798	1382	209	410	59	13	2103	52	12	2616	19		134	364	204
Tilsammen	3413	26	3468	323	8676	2471	213	668	59	98	2757	52	12	2830	19		141	400	204

Fritidsundervisning

Lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m. v., med senere ændringer, er grundlaget for de aktiviteter, der har udfoldet sig på forskellige områder. Lovens kap. I handler om ungdomsskolen.

Virksomheden 1971-72

Ungdomsskolevirksomheden, d. v. s. ungdomsskolen og ungd.skoleklubben, startede sæsonen mandag den 6. september med i alt 669 tilmeldte elever. (327 piger og 342 drenge).

Der er givet undervisning på 92 hold med 4271 timer samt 2854 medarbejder-timer i ungdomsklubben.

636 af disse elever var fra Rønne kommune, resten var fra følgende kommuner: 3 elever fra Allinge-Gudhjem kommune, 13 elever fra Hasle kommune, 16 elever fra Åkirkeby kommune og 1 elev fra Nexø kommune.

Indmeldte elever fordelt efter alder pr. 1. februar 1972.

	Piger	Drenge	I alt
13 år	2	0	2
14 år	41	45	86
15 år	106	109	215
16 år	81	98	179
17 år	70	63	133
18 år	22	19	41
over 18 år	5	8	13
i alt	327	342	669

Undervisningen foregik følgende steder:

Åvangsskolen	Tekn. Skoles afd. St. Torvegade 105
Østre Skole	Smallesund 83
Knudsker Skole	Båndklubbens lokaler, St. Torvegade 26
Søndermarksskolen	Larsens Rideskole

Efter undervisningsministeriets cirkulære af 5/8 70 § 5, stk. 1, blev der pr. 1/8 71 oprettet en ny honorarlønnet stilling som pædagogisk medhjælp for ungdomsskole-inspektøren.

Stillingen blev besat med overlærer H. W. Yde.

Ungdomsorientering, der iflg. fritidsloven er obligatorisk for alle ungdomsskolens elever, blev afviklet i september måned med 2 gange 3 timer ugentligt, i alt 24 timer pr. hold.

Der blev undervist på 32 hold à ca. 20 elever i ungdomsorientering. Følgende emner blev gennemgået:

1. Verden omkring os
2. Økonomi
3. Tro
4. Natur – museum
5. Min by – i dag og fremover
6. Ungdom og uddannelse
7. Er der fremtid i Bornholms turisme?

Lærere på orienteringshold var:

Erik J. Nilsson
 H. W. Yde
 Kylie Jensen
 Carl A. Andersen
 Alex Svendsen
 Eva Tanggård
 Finn Kofoed
 Bent Rasmussen
 Sv. Åge Petersen
 Vita Larsen
 P. Bekker Nielsen
 N. H. Bjørn Pedersen
 Poul Hansen
 Finn Oelsner
 Alfred Jensen
 Emil Christensen

De øvrige hold i almen-, prøveforberedende- og specialundervisning startede i ugen 4.-8. oktober med følgende fag:

Træsløjd	5 hold	Sv. Å. Petersen
Metalsløjd	2 hold	Carl A. Andersen
Keramik	4 hold	Alex Svendsen
Teenage syning	5 hold	Kylie Jensen/Ebba Bjørn
Vævning	1 hold	Kylie Jensen
Form- og farve	1 hold	Eva Tanggård
Porcelænsmaling	2 hold	Bodil le Dous
Transistorkursus	1 hold	Jørgen Madsen
Foto	2 hold	Alfred Jensen
Husg. f. kontraktpiger	1 hold	Kamma Hansen m. fl.
Bøfhold	2 hold	Inga Jørgensen
Hygge- og idemad	4 hold	Agnete K. Sørensen
Motorlære	4 hold	Ove Hansen/Poul Pedersen
Guitarundervisning	2 hold	Thorkild Westh
Individuel regning	1 hold	Mogens E. Hansen
Svømning	2 hold	Carl Ilsøe
Jagtkursus	1 hold	Bent Rasmussen
Udv. første hjælp	1 hold	Erik J. Nilsson
Båndteknik	1 hold	Preben Rasmussen
Rideundervisning	3 hold	Vita Larsen
Smalfilmskundskab	1 hold	Steen Larsen
Ungd. psykologi	1 hold	Sv. Wøjdemann
Populær E.D.B.	1 hold	Finn Kofoed
Læderarbejde	2 hold	Bjørn Petersen
Skakundervisning	1 hold	Preben Petersen
Maskinskrivning	4 hold	Benny Skjemte
Matematik til t.f.	1 hold	Finn Oelsner
Engelsk 9. kl. prøven	1 hold	I. B. Madsen/Lasse Bendtsen
Dansk f. ordblinde m. m.	2 hold	Gudr. Christensen/Hanne Nisbeth
Regning f. regnehæmmede	1 hold	Hanne Nisbeth

Med undtagelse af enkelte hold har fremmødet på de forskellige hold været fint. Der er i hele sæsonen gennemført 67.960 elevundervisningstimer.

Ved det ordinære lærerrådsmøde den 4. januar blev lærerrådets forretningsudvalg genvalgt og består således af:

Benny Skjemte (formand)
Kylle Jensen (næstformand)
Hans Hyldahl (sekretær)

Elevrådet blev efter afstemning i november måned sammensat af følgende:

Chr. Heide Petersen (formand)
Henrik Bech Jensen
Hans Jørn Engell
Anne Lise Bjørklund
Jane Nielsen

Fredag den 14. april var der afslutningsfest på restaurant »Strien« fra kl. 19–24, hvor ca. 500 elever plus lærere og medarbejdere hyggede sig med musik fra orkestret »Tin Pan Alley«.

Bevis for deltagelse i ungdomsskolens undervisning blev tilsendt alle de elever, der ønskede det.

Til fordel for projekt RØNNE SVØMMEHAL har en del elever og medarbejdere gennemført en offentlig husindsamling til loppemarked, som blev afholdt på Store Torv i samarbejde med byens spejderkorps og »Lions Club« lørdag d. 29. juli. Overskuddet på 8.386,97 kr. blev indsat på konto 460923-2 i Bornholmerbanken i Rønne. Såfremt projektet ikke er gennemført eller igangsat med sikkerhed for gennemførelse senest efter 5 års forløb, tilfalder beløbet med renter Præsternes Juleindsamling.

Ungdomsskoleklubben.

Ungdomsskoleklubben har i tiden 1. september 1971 til 14. april 1972 haft åbent hver mandag, tirsdag, onsdag, torsdag og fredag fra kl. 19–22, samt en månedlig lørdag fra kl. 19–24, med fest i Åvangsskolens festsal.

Det har været tilstræbt, ud over de almindelige klubaktiviteter, hvoraf der har været mange, hver aften at kunne byde på et særligt programpunkt.

Af større arrangementer kan nævnes bl. a.: Besøg af kulturbussen fra foreningen Norden – Levende musik i klubben (beatgruppe) m. m. Desuden har der været afholdt weekend til Bethesda, hvor medlemmer fra to andre bornholmske ungdomsklubber deltog.

Klubben har hver måned udgivet skolebladet »NEWS«. Dette blad, der fungerer som skolens kontaktorgan, fremstilles så vidt muligt af medlemmerne selv.

Lokalerne har også i denne sæson været et stort problem, men nu, hvor der er givet grønt lys for nybyggeriet, vil vort problem forhåbentlig snart blive løst.

Der har i denne sæson været ansat 9 medarbejdere – 5 pr. aften. 5 af disse medarbejdere har deltaget i narko-kurser arrangeret af landsforeningen UNGDOMSRINGEN. Desuden har 3 medarbejdere og en elevrådsrepræsentant deltaget i klubkursus på hotel Helligdommen i Rø.

Der har i gennemsnit været et fremmøde pr. aften på ca. 150 medlemmer. (67.050 elevklubtimer.)

Klubmedarbejdere var:

Hans Hyldahl
Tommy Werner Keil
Ann Margaret Hjort
Lis Engell

Leif Sonne Olsen
Jens Jørgen Yde
Mogens Grønbech
Connie E. Hyldahl
Åse Larsen

Emil Christensen.

Lovens kap. II: Fritidsvirksomhed for børn og unge.

Interessegrupper for børn og unge.

Efter ansøgning fra Idrætsrådet i Rønne, repræsenterende 15 idrætsforeninger med ca. 1800 aktive medlemmer under 25 år, og de uniformerede børne- og ungdomskorps med ca. 600 medlemmer, stillede Rønne kommune for året 1971/72 et beløb på 75.000 kr. til rådighed i forbindelse med en forsøgsvis tilskudsordning, dels i form af tilskud på 15 kr. pr. medlem, medens det resterende beløb skulle tildeles som procenttilskud i forhold til indbetalt medlemskontingent for børn og unge under 25 år.

De tilskudsberettigede foreninger gav samtidig afkald på at ansøge om tilskud til interessegrupper og lederkursus inden for foreningens interesseområde, hvilket bevirkede, at der i regnskabsåret 1971/72 kun blev etableret 2 interessegrupper for børn og unge, begge med emne: Frimærker. Interessegrupperne havde et samlet timetal på 41, og gennemsnitsdeltagerantallet pr. aften udgjorde 14,4. Den samlede udgift udgjorde 1.537,53 kr., hvoraf 1.092,51 var instruktørløn.

Ungdomsklubber.

Der har i 1971/72 ikke været nogen virksomhed gennem åbne ungdomsklubber. Vedrørende den kommunale ungdomsskoles klub henvises til omtalen side 43.

Tilskud til lokaler.

Udgiften til kommunens leje af lokaler (på statsskole m. v.) udgjorde 24.888,92 kr., medens der til ungdomsforeningernes udgifter til egne eller lejede lokaler er udbetalt tilskud med 40.251,16 kr.

Lovens kap. III: Fritidsundervisning for voksne.

Fra indberetningen til Bornholms amtskommune citeres følgende:

Antal hold og timer, fordelt på initiativtagere.

Virksomhedens art	Oplysningsforbund		Andre private		Kommuner		I alt	
	hold	Timer	hold	Timer	hold	Timer		
Almen fritidsundervisning	55	1853	4	102			59	1955
Aftenhøjskoler								
Forberedelseskursus			22	4201			22	4201
Specialundervisning K	5	66	8	247 ^{1/2}			13	313 ^{1/2}
Specialundervisning H	1	40	7	405			8	445
Erhvervsmæssige kurser	1	25	3	75			4	100
I alt	62	1984	44	5030 ^{1/2}			106	7014 ^{1/2}

Deltagere, fordelt efter køn og alder.

	Under 18 år	18–25 år	26–45 år	46–65 år	Over 65 år	I alt
Kvinder	51	158	301	179	20	709
Mænd	100	254	256	100	7	717
I alt	151	412	557	279	27	1426

Foredragsrækker.

	Oplysningsforb.	Andre private		I alt
Antal rækker	3			3
Antal foredrag	15			15
Antal deltagere	122			122

<i>Antal ledere</i> Godkendt for virksomhed	I alt	Heraf med specialuv.	Heraf med forber.kursus	Heraf med over 8.500 t.
med indtil 5 hold	1			
med over 5 hold	4	3		
I alt	5	3		
Heraf heltidsansatte:				

Antal lærere (instruktører)

Godkendt uden forbehold	32
Godkendt med forbehold	21
I alt	53
Heraf godkendt 1. gang	34

Regnskab for grosserer Andr. Riis's legater.

1/8 1971–31/7 1972.

a) Kompletteringsfonden.

<i>Indtægter</i>	Kr.	Ø.	<i>Udgifter</i>	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1/8 1971	2516	96	Kassebeholdning 31/7 1972 . . .	2795	31
Legatrenter	167	65			
Tilskrevne renter	110	70			
	2795	31		2795	31

b) Legater til flidspræmier.

<i>Indtægter</i>	Kr.	Ø.	<i>Udgifter</i>	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1/8 1971	1072	77	Flidspræmier	500	00
Legatrenter	262	85	Kassebeholdning 31/7 1972 . . .	881	95
Tilskrevne renter	46	33			
	1381	95		1381	95

Dags dato har undertegnede revideret ovenstående regnskaber for grosserer Andr. Riis's legater. Der er intet fundet at bemærke. Beholdningerne indestår på konti i Sparekassen Bornholm.

Rønne, d. 3/10 1972.

Hakon Christensen.

Rønne kommunale skolevæsen

Ferieplan 1972/73.

Sommerferie	lørdag d. 17. juni–søndag d. 6. aug.
Efterårsferie	lørdag d. 14. okt.–søndag d. 22. okt.
Juleferie	lørdag d. 23. dec.–søndag d. 7. jan.
Fastelavn	mandag d. 5. marts
Påskeferie	lørdag d. 14. apr.–tirsdag d. 24. apr.
St. Bededagsferie	fredag d. 18. maj
Kristi Himmelfartsdag	torsdag d. 31. maj
Grundlovsdag	tirsdag d. 5. juni
Pinseferie	mandag d. 10. juni
Sommerferie	lørdag d. 23. juni–sønd. d. 12. aug.

De nævnte dage inclusive.

Sammendrag af skolevæsenets regnskab 1971-72.

Lærerlønninger, vikarløn, inspektion m. v.	2.943.697,44	
÷ statstilskud	206.468,87	2.737.228,57
Lønninger til skolebetjente	222.632,63	
+ tilskud til pensionsfond og ATP	17.028,63	239.661,26
Administration (kontorhold m. v.)		115.979,23
De faste ejendomme, inkl. forrentn. og afskr.	2.132.178,91	
÷ lejeindtægt	195.266,66	1.936.912,25
Inventar og materiel		467.117,07
Brændsel, belysning og vandforsyning		287.221,24
Rengøring		692.127,20
Skatter og forsikringer		25.337,06
Undervisningsmidler		469.357,32
Skolebibliotek	328.092,96	
÷ tilskud	92.762,00	235.330,96
Samlinger, flidspræmier		38.567,26
Stipendier til 8.-10. kl. og realafd.	75.301,43	
÷ statstilskud	18.800,00	56.501,43
Tilskud til undervisn. i andre kommuner og statsskoler		18.384,15
Befordring af skoleelever	63.722,80	
÷ tilskud fra skolefonden	41.882,10	21.840,70
Bidrag til skolefonden		0
Skolelæge m. v.		807,50
Skoletandpleje		596.658,30
Skolepsykolog og talelærer		29.080,41
Diverse udgifter		140.933,99
		<u>I alt . . . . 8.109.045,90</u>
Fragår:		
Skolepenge for udenbys elever	42.524,36	
Andre indtægter	29.324,64	
Indtægter fra legater	2.000,00	73.849,00
		<u>Udgifter i alt vedr. Det komm. Skolevæsen . . . . . 8.035.196,90</u>

Udgift pr. elev 3.927,27 kr.

På skolevæsenets regnskab opføres desuden flg. udgifter:		
Ungdomsskolen	163.675,14	
Aftenskoler	80.212,69	
Den kommunale ungdomsklub	44.482,00	
Tilskud til ikke-kommunale ungdomsklubber	100.561,48	
Tilskud til ungdomsforeningers lokaleudgifter	20.125,57	
Ungdomsnævnet	1.711,97	
Tilskud til lærlingeuddannelse	76.958,16	
Tilskud til elever i godkendte efterskoler	1.740,00	
Tilskud til elever på højskoler	10.131,00	499.598,01

Samlede udgifter 8.534.794,91